

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny śródroczne z historii i społeczeństwa dla klasy 5

Temat lekcji. Środki dydaktyczne	Zagadnienia, materiał nauczania	Wymagania na ocenę nieodstającą. Uczeń:	Wymagania na ocenę dopuszczającą. Uczeń:	Wymagania na ocenę dostateczną. Uczeń:	Wymagania na ocenę dobrą. Uczeń:	Wymagania na ocenę bardzo dobrą. Uczeń:	Wymagania na ocenę celującą. Uczeń:
CZĘŚĆ I. CYWILIZACJE NAD WIELKIMI RZEKAMI							
<p>1. Czas w historii</p> <p>1. Chronologia – nauka o mierzeniu czasu.</p> <p>2. Epoki historyczne i wielkie wydarzenia.</p> <p>3. Fakty historyczne i daty.</p> <p>4. Oś czasu, czyli jak porządkujemy kolejność wydarzeń.</p> <p><u>Środki dydaktyczne:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • podręcznik • zeszyt ćwiczeń 	<ul style="list-style-type: none"> • chronologia i jej znaczenie dla pracy historyka • podział dziejów na ery i epoki • porządkowanie dziejów w kolejności chronologicznej • oś czasu, określanie wieku • umieszczanie wydarzeń na osi czasu • pojęcia: chronologia, nasza era, przed naszą erą, epoka historyczna, starożytność, średniowiecze, nowożytność, współczesność 	<p>–nie opanował umiejętności związanych z myśleniem historycznym i stosowaniem treści faktów historycznych nawet w stopniu minimalnym,</p> <p>–nie rozumie prostych związków między faktami historycznymi,</p> <p>–nie potrafi zbudować prostej wypowiedzi na zadany temat</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, do czego służy oś czasu • wymienia epoki historyczne • rozumie, co oznacza pojęcie chronologii • wyjaśnia pojęcia: tysiąclecie, wiek, półwiecze 	<ul style="list-style-type: none"> • umieszcza daty na osi czasu w kolejności chronologicznej • wyjaśnia skróty – p.n.e., n.e. • określa wiek danego wydarzenia • wymienia epoki historyczne w kolejności chronologicznej • oblicza czas, jaki upłynął między wydarzeniami 	<ul style="list-style-type: none"> • określa wiek wydarzeń historycznych i połowę wieku • wymienia wydarzenie, jakie zostało uznane za początek naszej ery • zna daty graniczne epok historycznych i wie, co się wtedy wydarzyło • wyjaśnia, czym są fakty historyczne • podaje definicję chronologii 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje epoki historyczne • bezbłędnie umieszcza daty na osi chronologicznej i określa, czy jest to pierwsza, czy druga połowa wieku 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie układa oś czasu swojej rodziny, przedstawia wydarzenia w porządku chronologicznym i je opisuje

Temat lekcji. Środki dydaktyczne	Zagadnienia, material nauczania	Wymagania na ocenę niedostateczną. Uczeń:	Wymagania na ocenę dopuszczającą. Uczeń:	Wymagania na ocenę dostateczną. Uczeń:	Wymagania na ocenę dobrą. Uczeń:	Wymagania na ocenę bardzo dobrą. Uczeń:	Wymagania na ocenę celującą. Uczeń:
2. Nad Eufratem i Tygrysem 1. Kraina między rzekami. 2. Rzeka to życie, i to całkiem wygodne. 3. Potężne mury miast. 4. U wrót świątyni. 5. Pismo i inne wynalazki mieszkańców Mezopotamii. 6. Co to jest prawo i po co je wymyślono? <u>Środki dydaktyczne:</u> • podręcznik • zeszyt ćwiczeń • mapa	<ul style="list-style-type: none"> • położenie geograficzne Mezopotamii • sieć kanałów nawadniających i ich znaczenie dla rolnictwa • życie codzienne w Mezopotamii • lud Sumerów • architektura i wynalazki starożytnych Sumerów • prawo Hammurabiego • pojęcia: Babilonia, miasto-państwo, ziggurat, pismo klinowe, cywilizacja, kanał nawadniający, prawo, kodeks 	<p>–nie opanował umiejętności związanych z myśleniem historycznym i stosowaniem treści faktów historycznych nawet w stopniu minimalnym,</p> <p>–nie rozumie prostych związków między faktami historycznymi,</p> <p>–nie potrafi zbudować prostej wypowiedzi na zadany temat</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na mapie Mezopotamię • na podstawie ilustracji omawia wygląd bramy Isztar • wyjaśnia, czym było pismo klinowe • wymienia co najmniej jeden wynalazek Sumerów • wie, kim był Hammurabi 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na mapie Tygrys i Eufrat • krótko omawia znaczenie kanałów nawadniających dla rozwoju rolnictwa w Mezopotamii • wie, kim byli Sumerowie • na podstawie ilustracji opisuje wygląd zigguratu • wymienia wynalazki Sumerów • zna jedną z zasad Kodeksu Hammurabiego – „oko za oko, ząb za ząb” 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcie cywilizacji • omawia życie codzienne i zajęcia mieszkańców Mezopotamii • opowiada, jak wyglądały miasta w Mezopotamii • wyjaśnia pochodzenie nazwy Babilonia • omawia wygląd babilońskich świątyn i życie religijne mieszkańców Babilonu • wskazuje na osi czasu datę wynaleźnienia pisma 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje położenie geograficzne Mezopotamii, z uwzględnieniem wpływu środowiska na życie ludzi • omawia znaczenie wynaleźnienia koła i pisma dla rozwoju cywilizacji • wymienia dziedziny nauki, które rozwinęły się w Babilonii • wyjaśnia, dlaczego Mezopotamia uważana jest za obszar, na którym narodziła się pierwsza cywilizacja • wskazuje obszar Mezopotamii na mapie 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie analizuje tekst źródłowy dotyczący praw ustanowionych przez Hammurabiego • wskazuje wpływy cywilizacji babilońskiej na dzieje ludzkości • bezbłędnie posługuje się osią czasu, odczytuje czas trwania cywilizacji Mezopotamii • pamięta, że wynaleźnienie pisma uczeni uznali za początek epoki starożytności
3. W Egipcie faraonów 1. O rzece, która żywiła Egipcjan. 2. O tym, czego	<ul style="list-style-type: none"> • położenie geograficzne Egiptu • znaczenie Nilu i jego wylewów dla rozwoju Egiptu • egipskie rolnictwo 	<p>–nie opanował umiejętności związanych z myśleniem historycznym i stosowaniem treści faktów historycznych</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na mapie Egipt i Nil • wyjaśnia, kim był faraon • na podstawie ilustracji omawia 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcia: faraon, piramida, papirus, mumia • wymienia imiona kilku egipskich bogów • opowiada, jak 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego Egipt nazywano darem Nilu • charakteryzuje podział społeczeństwa egipskiego 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje życie codzienne w starożytnym Egipcie • omawia znaczenie odkrycia grobu Tutenchamona dla 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje wpływy kultury starożytnego Egiptu na kulturę współczesną • przygotowuje prezentację na temat

Temat lekcji. Środki dydaktyczne	Zagadnienia, material nauczania	Wymagania na ocenę niedostateczną. Uczeń:	Wymagania na ocenę dopuszczającą. Uczeń:	Wymagania na ocenę dostateczną. Uczeń:	Wymagania na ocenę dobrą. Uczeń:	Wymagania na ocenę bardzo dobrą. Uczeń:	Wymagania na ocenę celującą. Uczeń:
<p>Egipcjanom nie brakowało, i o tym, co musieli sprowadzać.</p> <p>3. Państwo, władca i jego lud.</p> <p>4. Bogowie i kapłani.</p> <p>5. Urzędnicy i pisarze.</p> <p>6. Zapisane na zwojach papirusu.</p> <p><u>Środki dydaktyczne:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • podręcznik • zeszyt ćwiczeń • mapa 	<p>i handel</p> <ul style="list-style-type: none"> • życie codzienne w egipskim domu • faraon – władca Egiptu • wierzenia starożytnych Egipcjan • społeczeństwo egipskie – rolnicy, urzędnicy i kapłani • piramidy i papirus • pojęcia: faraon, mumia, piramida, papirus 	<p>nawet w stopniu minimalnym,</p> <p>–nie rozumie prostych związków między faktami historycznymi,</p> <p>–nie potrafi zbudować prostej wypowiedzi na zadany temat</p>	<p>wygląd piramidy</p> <ul style="list-style-type: none"> • podaje kilka informacji na temat pozycji kapłanów w państwie egipskim 	<p>wyglądało życie codzienne w starożytnym Egipcie</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego Egipcjanie mumifikowali ciała zmarłych • omawia, czym zajmowali się w Egipcie urzędnicy i pisarze • na podstawie ilustracji omawia symbole władzy faraona 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia pracę egipskich rolników • wyjaśnia, jak produkowano papirus • omawia religijność starożytnych Egipcjan • charakteryzuje zakres władzy faraona 	<p>poznania kultury starożytnego Egiptu</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, na czym polegał hierarchiczny podział społeczeństwa egipskiego 	<p>starożytnych, które do dziś można zobaczyć w Egipcie</p>
<p>4. Palestyna i jej mieszkańcy</p> <p>1. Ziemia Obiecana.</p> <p>2. Trudna droga do Ziemi Obiecanej.</p> <p>3. Wiara w jedyne Boga.</p> <p>4. O tym, jak powstało królestwo Izraela.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • położenie geograficzne Palestyny • Abraham i jego wędrówka do Ziemi Obiecanej • Mojżesz i wyprowadzenie Izraelitów z Egiptu • Dziesięcioro Przykazań 	<p>–nie opanował umiejętności związanych z myśleniem historycznym i stosowaniem treści faktów historycznych</p> <p>nawet w stopniu minimalnym,</p> <p>–nie rozumie prostych związków między faktami historycznymi,</p>	<ul style="list-style-type: none"> • pokazuje na mapie Palestynę i wyjaśnia, dlaczego została nazwana Ziemią Obiecaną • wie, kim byli Abraham, Mojżesz, Dawid, Goliat i Salomon • na podstawie ilustracji omawia 	<ul style="list-style-type: none"> • pokazuje na mapie drogę Abrahama z Ur do Kanaanu • streszcza opowieść o walce Dawida z Goliatem • wyjaśnia, skąd Izraelici otrzymali Dziesięcioro Przykazań • wie, czym była Arka Przymierza 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje położenie geograficzne Palestyny • wyjaśnia, dlaczego Izraelici trafili do Egiptu • omawia znaczenie Dziesięciorga Przykazań • wie, kim byli Filistyni i jaką rolę 	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje religię Izraelitów z wierzeniami starożytnych Egipcjan i mieszkańców Mezopotamii • omawia symbolikę świątyni jerozolimskiej • wyjaśnia znaczenie powiedzenia: „walka Dawida z Goliatem” 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje podobieństwa i różnice między religią Izraelitów a religią Egipcjan i mieszkańców Mezopotamii

Temat lekcji. Środki dydaktyczne	Zagadnienia, material nauczania	Wymagania na ocenę niedostateczną. Uczeń:	Wymagania na ocenę dopuszczającą. Uczeń:	Wymagania na ocenę dostateczną. Uczeń:	Wymagania na ocenę dobrą. Uczeń:	Wymagania na ocenę bardzo dobrą. Uczeń:	Wymagania na ocenę celującą. Uczeń:
5. Walka Dawida z Goliatem. 6. O wielkich królach Izraela. <u>Środki dydaktyczne:</u> • podręcznik • zeszyt ćwiczeń • mapa	• Walka Dawida z Goliatem • świątynia Salomona w Jerozolimie i Arka Przymierza • Biblia – Stary Testament • pojęcia: Ziemia Obiecana, Arka Przymierza, Biblia, Stary Testament	–nie potrafi zbudować prostej wypowiedzi na zadany temat	wygląd świątyni Salomona	• wyjaśnia pojęcia: Biblia, Stary Testament, Arka Przymierza, Tora	odegrali w historii Izraela	• wie, czym jest Ściana Płaczu	
5. Od obrazków do liter 1. Ludzie i pismo. 2. Materiały pisarskie. <u>Środki dydaktyczne:</u> • podręcznik • zeszyt ćwiczeń	• znaczenie pisma w dziejach człowieka • pojęcia: pismo obrazkowe, pismo klinowe, hieroglify, alfabet fenicki, alfabet grecki, alfabet rzymski, średniowieczna łacina • dawne materiały pisarskie: tabliczki z gliny, papirus, skorupki rozbitych	–nie opanował umiejętności związanych z myśleniem historycznym i stosowaniem treści faktów historycznych nawet w stopniu minimalnym, –nie rozumie prostych związków między faktami historycznymi, –nie potrafi zbudować prostej wypowiedzi na zadany temat	• własnymi słowami wyjaśnia, czym jest pismo • wymienia co najmniej dwa rodzaje dawnego pisma • podaje przykłady materiałów piśmienniczych	• podaje przykłady pisma obrazkowego i przykłady pisma alfabetycznego • wie, kto wynalazł najstarszy alfabet • wymienia najstarsze materiały piśmiennicze • wyjaśnia pojęcia: pergamin, papirus	• podaje definicję pisma • krótko charakteryzuje różne rodzaje pisma • omawia znaczenie pisma dla rozwoju ludzkości • porównuje pismo obrazkowe z pismami fonetycznymi • potrafi dopasować rodzaj materiału pisarskiego do rodzaju pisma	• przedstawia ewolucję pisma – od pisma obrazkowego do alfabetycznego • ocenia, który rodzaj pisma wywarł największy wpływ na rozwój ludzkości • potrafi dopasować rodzaj materiału pisarskiego do rodzaju pisma – wyjaśnia, dlaczego właśnie taki rodzaj materiału	• samodzielnie formułuje wypowiedź na temat: „Ewolucja pisma – od pisma obrazkowego do współczesnego alfabetu”

Temat lekcji. Środki dydaktyczne	Zagadnienia, material nauczania	Wymagania na ocenę niedostateczną. Uczeń:	Wymagania na ocenę dopuszczającą. Uczeń:	Wymagania na ocenę dostateczną. Uczeń:	Wymagania na ocenę dobrą. Uczeń:	Wymagania na ocenę bardzo dobrą. Uczeń:	Wymagania na ocenę celującą. Uczeń:
	naczyń, pergamin					pisarskiego był używany	
POWTÓRZENIE MATERIAŁU I SPRAWDZIAN WIADOMOŚCI – O CYWILIZACJACH H NAD WIELKIMI RZEKAMI <u>Środki dydaktyczne:</u> <ul style="list-style-type: none"> • podręcznik • zeszyt ćwiczeń 	2. Nad Eufратem i Tygrysem. 3. W Egipcie faraonów. 4. Palestyna i jej mieszkańcy. 5. Od obrazków do liter.	–nie opanował umiejętności związanych z myśleniem historycznym i stosowaniem treści faktów historycznych nawet w stopniu minimalnym, –nie rozumie prostych związków między faktami historycznymi, –nie potrafi zbudować prostej wypowiedzi na zadany temat	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na mapie Mezopotamię • na podstawie ilustracji omawia wygląd bramy Isztar • wie, co to było pismo klinowe • wymienia co najmniej jeden wynalazek Sumerów • wie, kim był Hammurabi • wskazuje na mapie Egipt i Nil • wie, kim był faraon • na podstawie ilustracji omawia wygląd egipskiej piramidy • podaje kilka informacji na temat pozycji kapłanów w państwie egipskim • pokazuje na mapie Palestynę i wyjaśnia, dlaczego została 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na mapie Tygrys i Eufrat • krótko omawia znaczenie kanałów nawadniających dla rozwoju rolnictwa w Mezopotamii • wie, kim byli Sumerowie • na podstawie ilustracji opisuje wygląd zigguratu • wymienia wynalazki Sumerów • zna jedną z zasad Kodeksu Hammurabiego – „oko za oko, ząb za ząb” • wyjaśnia pojęcia: faraon, piramida, papirus, mumia • wymienia imiona kilku egipskich bogów • wie, jak wyglądało życie codzienne w starożytnym Egipcie 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcie cywilizacji • omawia życie codzienne i zajęcia mieszkańców Mezopotamii • opisuje wygląd miast w Mezopotamii • wyjaśnia pochodzenie nazwy Babilonia • omawia wygląd babilońskich świątyń i religię mieszkańców Babilonii • wyjaśnia, dlaczego Egipt nazywano darem Nilu • charakteryzuje podział społeczeństwa egipskiego • omawia pracę egipskich rolników • wie, jak produkowano papirus • omawia religię 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje położenie geograficzne Mezopotamii, z uwzględnieniem wpływu środowiska na życie ludzi • omawia znaczenie wynalezienia koła i pisma dla rozwoju ludzkości • wie, jakie dziedziny nauki rozwinęły się w Mezopotamii • wyjaśnia, dlaczego Mezopotamia uważana jest za obszar, na którym narodziła się pierwsza cywilizacja • charakteryzuje życie codzienne w starożytnym Egipcie • omawia znaczenie odkrycia grobu Tutenchamona dla poznania kultury 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie analizuje tekst źródłowy dotyczący praw ustanowionych przez Hammurabiego • opisuje i podkreśla wpływ cywilizacji babilońskiej na dzieje ludzkości • wskazuje wpływ kultury starożytnego Egiptu na kulturę współczesną • przygotowuje prezentację na temat starożytnych zabytków, które do dziś można zobaczyć w Egipcie • wskazuje podobieństwa i różnice między religią Izraelitów a religią Egipcjan i mieszkańców Mezopotamii

Temat lekcji. Środki dydaktyczne	Zagadnienia, material nauczania	Wymagania na ocenę nieodstępną. Uczeń:	Wymagania na ocenę dopuszczającą. Uczeń:	Wymagania na ocenę dostateczną. Uczeń:	Wymagania na ocenę dobrą. Uczeń:	Wymagania na ocenę bardzo dobrą. Uczeń:	Wymagania na ocenę celującą. Uczeń:
			<p>nazwana Ziemią Obiecaną</p> <ul style="list-style-type: none"> • wie, kim byli Abraham, Mojżesz, Dawid, Goliat i Salomon • na podstawie ilustracji omawia wygląd świątyni Salomona • własnymi słowami wyjaśnia, czym jest pismo • wymienia co najmniej dwa rodzaje dawnego pisma • podaje przykłady materiałów piśmienniczych 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego Egipcjanie mumifikowali ciała zmarłych • wie, czym zajmowali się w Egipcie urzędnicy i pisarze • na podstawie ilustracji omawia symbole władzy faraona • pokazuje na mapie drogę Abrahama z Ur do Kanaanu • streszcza opowieść o walce Dawida z Goliatem • wyjaśnia, skąd Izraelici otrzymali Dziesięcioro Przykazań • wie, czym była Arka Przymierza • wyjaśnia pojęcia: Biblia, Stary Testament, Arka Przymierza, Tora • podaje przykłady pisma obrazkowego i pisma alfabetycznego 	<p>starożytnych Egipcjan</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje zakres władzy faraona • charakteryzuje położenie geograficzne Palestyny • wyjaśnia, dlaczego Izraelici trafili do Egiptu • omawia znaczenie religii w życiu Izraelitów • wie, kim byli Filistyni i jaką rolę odegrali w historii Palestyny • podaje definicję pisma • krótko charakteryzuje różne rodzaje pisma • omawia znaczenie pisma dla rozwoju ludzkości • porównuje pismo obrazkowe z pismami fonetycznymi • potrafi dopasować rodzaj materiału pisarskiego do rodzaju 	<p>starożytnego Egiptu</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, na czym polegał hierarchiczny podział społeczeństwa egipskiego • porównuje religię Izraelitów z wierzeniami starożytnych Egipcjan i mieszkańców Mezopotamii • omawia symbolikę świątyni jerozolimskiej • wyjaśnia znaczenie powiedzenia: „walka Dawida z Goliatem” • wie, czym jest Ściana Płaczu • przedstawia ewolucję pisma – od pisma obrazkowego do alfabetycznego • ocenia, który rodzaj pisma wywarł największy wpływ na rozwój ludzkości • potrafi dopasować rodzaj materiału pisarskiego do rodzaju 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie formułuje wypowiedź na temat: „Ewolucja pisma – od pisma obrazkowego do współczesnego alfabetu”

Temat lekcji. Środki dydaktyczne	Zagadnienia, materiał nauczania	Wymagania na ocenę niedostateczną. Uczeń:	Wymagania na ocenę dopuszczającą. Uczeń:	Wymagania na ocenę dostateczną. Uczeń:	Wymagania na ocenę dobrą. Uczeń:	Wymagania na ocenę bardzo dobrą. Uczeń:	Wymagania na ocenę celującą. Uczeń:
				<ul style="list-style-type: none"> • wie, kto wynalazł najstarszy alfabet • wymienia najstarsze materiały piśmiennicze • wyjaśnia pojęcia: pergamin, papirus 	pisma	pisma – wyjaśnia, dlaczego właśnie taki rodzaj materiału pisarskiego był używany	
CZĘŚĆ II. STAROŻYTNI GRECY							
6. W ojczyźnie starożytnych Greków 1. Kraina Greków. 2. Życie w greckiej polis. 3. Na greckiej agorze. 4. W greckim domu. <u>Środki dydaktyczne:</u> <ul style="list-style-type: none"> • podręcznik • zeszyt ćwiczeń • mapa 	<ul style="list-style-type: none"> • położenie geograficzne Hellady • Hellada i Hellenowie • kolonizacja grecka • greckie polis • co się działo na greckiej agorze • życie codzienne starożytnych Greków • pojęcia: polis, kolonizacja 	–nie opanował umiejętności związanych z myśleniem historycznym i stosowaniem treści faktów historycznych nawet w stopniu minimalnym, –nie rozumie prostych związków między faktami historycznymi, –nie potrafi zbudować prostej wypowiedzi na zadany temat	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na mapie starożytną Grecję • na podstawie rysunku omawia życie codzienne w greckiej polis • rozumie pojęcia: Hellada, Hellenowie • własnymi słowami wyjaśnia pojęcie demokracji 	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie ilustracji omawia budowę greckich statków handlowych • wie, jak funkcjonowała demokracja ateńska • wyjaśnia pojęcie agory • wyjaśnia pojęcia: barbarzyńca, kolonia, polis 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia położenie geograficzne i warunki naturalne starożytnej Grecji • wyjaśnia, kto w greckiej polis mógł zostać obywatelem • opisuje funkcje agory • opisuje życie codzienne greckiej rodziny • na podstawie materiału ikonograficznego opisuje grecki dom 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia przyczyny i skutki kolonizacji greckiej 	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje demokrację ateńską ze współczesnym ustrojem Polski
7. Ateny i Sparta 1. Ateny – państwo	<ul style="list-style-type: none"> • demokracja ateńska • Perykles – najwybitniejszy 	–nie opanował umiejętności związanych z	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na mapie Ateny i Spartę • wyjaśnia, jak 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, do czego służyły ostrakony • krótko omawia 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia w kolejności chronologicznej 	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje ustroje Aten i Sparty, wskazuje zalety i wady 	<ul style="list-style-type: none"> • korzystając ze źródeł pozapodręcznikowych, wyszukuje informacje

Temat lekcji. Środki dydaktyczne	Zagadnienia, material nauczania	Wymagania na ocenę nieodstającą. Uczeń:	Wymagania na ocenę dopuszczającą. Uczeń:	Wymagania na ocenę dostateczną. Uczeń:	Wymagania na ocenę dobrą. Uczeń:	Wymagania na ocenę bardzo dobrą. Uczeń:	Wymagania na ocenę celującą. Uczeń:
<p>wolnych obywateli. 2. Sparta – państwo żołnierzy. 3. W obronie przed wspólnym wrogiem. 4. Wojny Greków z Persami.</p> <p><u>Środki dydaktyczne:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • podręcznik • zeszyt ćwiczeń • mapa 	<p>przywódca Aten</p> <ul style="list-style-type: none"> • wychowanie spartańskie • wygląd i uzbrojenie spartańskiego hoplity • Persja – zagrożenie dla greckich polis • wojny Greków z Persami • Leonidas i klęska w wąwozie Termopile jako przykład wielkiej odwagi i patriotyzmu • greckie okręty • pojęcia: obywatel, demokracja, zgromadzenie ludowe, agora, wychowanie spartańskie, hoplita 	<p>myśleniem historycznym i stosowaniem treści faktów historycznych nawet w stopniu minimalnym, –nie rozumie prostych związków między faktami historycznymi, –nie potrafi zbudować prostej wypowiedzi na zadany temat</p>	<p>funkcjonowała demokracja ateńska</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego Spartę można określić jako państwo żołnierzy • wie, z kim Grecy toczyli wojny w V w. p.n.e. 	<p>najważniejsze cechy demokracji ateńskiej</p> <ul style="list-style-type: none"> • wie, kim byli: Perykles, Miltiades, Leonidas i Kserkses • na podstawie ilustracji opisuje uzbrojenie hoplity • krótko omawia przebieg i wynik wojen grecko-perskich 	<p>najważniejsze bitwy wojen grecko-perskich</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje ustrój Sparty • wyjaśnia, kim byli Persowie i dlaczego ruszyli przeciwko państwu greckim • wyjaśnia, na czym polegało spartańskie wychowanie 	<p>każdego z nich</p> <ul style="list-style-type: none"> • wie, czym zajmowała się rada w Ateńskiej polis • przedstawia na mapie i szczegółowo omawia przebieg wojen grecko-perskich 	<p>o „polskich Termopilach” i przygotowuje na ten temat prezentację</p>
<p>8. Kultura Greków</p> <p>1. Najtrudniejsze pytania.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • narodziny filozofii • Herodot ojcem historii • wielcy greccy 	<p>–nie opanował umiejętności związanych z myśleniem historycznym i</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia co najmniej jednego z wielkich greckich filozofów 	<ul style="list-style-type: none"> • krótko omawia przebieg starożytnych igrzysk • wymienia cechy 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, jak powstała filozofia • omawia poglądy Platona i Arystotelesa 	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje igrzyska starożytne i nowożytne, wskazuje podobieństwa i różnice 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie zbiera i prezentuje informacje dotyczące wskrzeszenia idei

Temat lekcji. Środki dydaktyczne	Zagadnienia, material nauczania	Wymagania na ocenę niedostateczną. Uczeń:	Wymagania na ocenę dopuszczającą. Uczeń:	Wymagania na ocenę dostateczną. Uczeń:	Wymagania na ocenę dobrą. Uczeń:	Wymagania na ocenę bardzo dobrą. Uczeń:	Wymagania na ocenę celującą. Uczeń:
<p>2. W poszukiwaniu dobra. 3. O laur zwycięstwa, czyli coś dla tych, którzy lubią sport. 4. Na Olimpie. 5. Wszystko dla bogów. 6. Bogowie i herosi. 7. Muzyka i teatr.</p> <p><u>Środki dydaktyczne:</u> • podręcznik • zeszyt ćwiczeń</p>	<p>filozofowie: Heraklit z Efezu, Sokrates, Platon i Arystoteles</p> <ul style="list-style-type: none"> • starożytne igrzyska olimpijskie • bogowie i herosi starożytnych Greków • w greckim teatrze • greckie malarstwo wazowe • pojęcia: filozofia, polityka, ambrozja, mit, olimpiada, igrzyska, kultura, teatr, mitologia, bogowie olimpijscy, świątynia grecka, teatr grecki 	<p>stosowaniem treści faktów historycznych nawet w stopniu minimalnym, –nie rozumie prostych związków między faktami historycznymi, –nie potrafi zbudować prostej wypowiedzi na zadany temat</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wie, w którym wieku p.n.e. odbyły się pierwsze igrzyska w Olimpii • wymienia kilku greckich bogów • opowiada co najmniej jeden mit grecki • wie, że Grecy byli twórcami teatru • na podstawie ilustracji omawia wygląd teatru greckiego 	<p>charakterystyczne religijności starożytnych Greków</p> <ul style="list-style-type: none"> • wie, kim byli Herodot, Sokrates, Platon i Arystoteles • wyjaśnia pojęcia: filozofia, olimpiada, igrzyska, mit, ambrozja, teatr, bogowie olimpijscy, heros, teatr grecki 	<p>na temat dobra</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia przebieg starożytnych igrzysk • opowiada mity o Heraklesie i Odyseuszu • wyjaśnia, dlaczego Herodota nazywamy ojcem historii • wymienia greckich bogów i dziedziny, jakimi się opiekowali 	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje starożytny teatr grecki z teatrem współczesnym • łączy pochodzenie igrzysk z obchodami świąt ku czci Zeusa, a korzenie teatru z uroczystościami ku czci Dionizosa 	<p>igrzysk w XIX wieku</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia słowa pochodzenia greckiego (np. gimnazjum, geografia, biologia, stadion, biblioteka)
<p>9. Architekci i rzeźbiarze</p> <p>1. Świątynie na Akropolu. 2. Rzeźby, kamienne posągi i malowidła.</p> <p><u>Środki dydaktyczne:</u> • podręcznik</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Akropol – wzgórze wielu świątyń • porządki architektoniczne – greckie kolumny • greckie rzeźby i ich znaczenie dla rozwoju sztuki • słynne dzieła greckich mistrzów 	<p>–nie opanował umiejętności związanych z myśleniem historycznym i stosowaniem treści faktów historycznych nawet w stopniu minimalnym, –nie rozumie prostych związków między</p>	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie ilustracji omawia wygląd Akropolu • wymienia co najmniej jedną cechę greckich rzeźb • odróżnia styl czarnofigurowy od czerwonofigurowego 	<p>umieszcza na osi chronologicznej V w. p.n.e. – okres rozkwitu kultury greckiej</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia greckie porządki architektoniczne • wie, komu była poświęcona największa świątynia ateńskiego 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia cechy charakterystyczne greckiej architektury • opowiada, jak Grecy rzeźbili posągi i ozdabiali budowle • charakteryzuje style czarnofigurowy i czerwonofigurowy greckiego malarstwa 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, na czym polegał wpływ kultury greckiej na różne regiony położone nad Morzem Śródziemnym i Morzem Czarnym • samodzielnie zastanawia się, jakim źródłem historycznym są dla nas dzieła sztuki 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje wpływy architektury greckiej na style architektoniczne późniejszych epok

Temat lekcji. Środki dydaktyczne	Zagadnienia, material nauczania	Wymagania na ocenę niedostateczną. Uczeń:	Wymagania na ocenę dopuszczającą. Uczeń:	Wymagania na ocenę dostateczną. Uczeń:	Wymagania na ocenę dobrą. Uczeń:	Wymagania na ocenę bardzo dobrą. Uczeń:	Wymagania na ocenę celującą. Uczeń:
• zeszyt ćwiczeń	• greckie malarstwo wazowe – styl czarnofigurowy i czerwonofigurowy	faktami historycznymi, –nie potrafi zbudować prostej wypowiedzi na zadany temat		Akropolu • opowiada, jak wyglądał Partenon • wie, kim był Fidiasz	wazowego		
POWTÓRZENIE MATERIAŁU I SRAWDZIAN WIADOMOŚCI – O STAROŻYTNYCH H GREKACH <u>Środki dydaktyczne:</u> • podręcznik • zeszyt ćwiczeń	6. W ojczyźnie starożytnych Greków. 7. Ateny i Sparta. 8. Kultura Greków. 9. Architektury i rzeźbiarze.	–nie opanował umiejętności związanych z myśleniem historycznym i stosowaniem treści faktów historycznych nawet w stopniu minimalnym, –nie rozumie prostych związków między faktami historycznymi, –nie potrafi zbudować prostej wypowiedzi na zadany temat	• wskazuje na mapie starożytną Grecję • na podstawie rysunku omawia życie codzienne w greckiej polis • rozumie pojęcia Hellada, Hellenowie • wyjaśnia pojęcie demokracji • wskazuje na mapie Ateny i Spartę • opisuje, jak funkcjonowała demokracja ateńska • wyjaśnia, dlaczego Spartę można określić jako państwo żołnierzy • wie, z kim Grecy toczyli wojny w V w. p.n.e. • wymienia co najmniej jednego z wielkich greckich	• na podstawie ilustracji omawia budowę greckich statków handlowych • wie, jak funkcjonowała demokracja ateńska • wyjaśnia pojęcie agory • wyjaśnia pojęcia: barbarzyńca, kolonia, polis • wyjaśnia, do czego służyły ostrakony • krótko omawia najważniejsze cechy demokracji ateńskiej • wie, kim byli: Perykles, Miltiades, Leonidas i Kserkses • na podstawie ilustracji opisuje uzbrojenie hoplity • krótko omawia	• omawia położenie geograficzne i warunki naturalne starożytnej Grecji • wyjaśnia, kto w greckiej polis mógł zostać obywatelem • opowiada, jaką funkcję pełniła grecka agora • opisuje życie codzienne greckiej rodziny • na podstawie materiału ikonograficznego opisuje grecki dom • przedstawia w kolejności chronologicznej najważniejsze bitwy wojen grecko-perskich • charakteryzuje ustrój Sparty	• omawia przyczyny i skutki kolonizacji greckiej • wie, czym zajmowała się rada w Ateńskiej polis • porównuje ustrój Aten i Sparty, wskazuje zalety i wady każdego z nich • przedstawia na mapie i szczegółowo omawia przebieg wojen grecko-perskich • porównuje igrzyska starożytne i nowożytne, wskazuje podobieństwa i różnice • porównuje starożytny teatr grecki z teatrem współczesnym • łączy pochodzenie igrzysk z obchodami świąt ku czci Zeusa,	• porównuje demokrację ateńską ze współczesnym ustrojem Polski • korzystając ze źródeł pozapodręcznikowych, wyszukuje informacje o „polskich Termopilach” i przygotowuje na ten temat prezentację • samodzielnie zbiera i prezentuje informacje dotyczące wskrzeszenia idei igrzysk w XIX wieku • wymienia słowa pochodzenia greckiego (np. gimnazjum, geografia, biologia, stadion, biblioteka) • wskazuje wpływy architektury greckiej na style

Temat lekcji. Środki dydaktyczne	Zagadnienia, material nauczania	Wymagania na ocenę niedostateczną. Uczeń:	Wymagania na ocenę dopuszczającą. Uczeń:	Wymagania na ocenę dostateczną. Uczeń:	Wymagania na ocenę dobrą. Uczeń:	Wymagania na ocenę bardzo dobrą. Uczeń:	Wymagania na ocenę celującą. Uczeń:
			<p>filozofów</p> <ul style="list-style-type: none"> • wie, w którym wieku p.n.e. odbyły się pierwsze igrzyska w Olimpii • wymienia kilku greckich bogów • opowiada co najmniej jeden mit grecki • wie, że Grecy byli twórcami teatru • na podstawie ilustracji omawia wygląd teatru greckiego • na podstawie ilustracji omawia wygląd Akropolu • wymienia co najmniej jedną cechę charakterystyczną greckich rzeźb • odróżnia styl czarnofigurowy od czerwonofigurowego 	<p>przebieg i wynik wojen grecko-perskich</p> <ul style="list-style-type: none"> • krótko omawia przebieg starożytnych igrzysk • wymienia cechy charakterystyczne religii starożytnych Greków • wie, kim byli Herodot, Sokrates, Platon i Arystoteles • wyjaśnia pojęcia: filozofia, olimpiada, igrzyska, mit, ambrozja, teatr, bogowie olimpijscy, heros, teatr grecki • umieszcza na osi chronologicznej V w. p.n.e. – okres rozkwitu kultury greckiej • wymienia porządku architektoniczne greckich kolumn • wie, komu była poświęcona największa świątynia ateńskiego Akropolu 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, kim byli Persowie i dlaczego ruszyli z wyprawą przeciwko państwu greckim • wyjaśnia, na czym polegało spartańskie wychowanie • wyjaśnia, jak powstała filozofia • omawia poglądy Platona i Arystotelesa na temat dobra • przedstawia przebieg starożytnych igrzysk • opowiada mity o Heraklesie i Odyseuszu • wyjaśnia, dlaczego Herodota nazywamy ojcem historii • wymienia greckich bogów i dziedziny, jakimi się opiekowali • wymienia cechy charakterystyczne greckiej architektury • opowiada, jak Grecy rzeźbili posągi i 	<p>a korzenie teatru z uroczystościami ku czci Dionizosa</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, na czym polegał wpływ kultury greckiej na różne regiony położone nad Morzem Śródziemnym i Morzem Czarnym • samodzielnie zastanawia się, jakim źródłem historycznym są dla nas dzieła sztuki 	<p>architektoniczne późniejszych epok</p>

Temat lekcji. Środki dydaktyczne	Zagadnienia, materiał nauczania	Wymagania na ocenę nieodstającą. Uczeń:	Wymagania na ocenę dopuszczającą. Uczeń:	Wymagania na ocenę dostateczną. Uczeń:	Wymagania na ocenę dobrą. Uczeń:	Wymagania na ocenę bardzo dobrą. Uczeń:	Wymagania na ocenę celującą. Uczeń:
				<ul style="list-style-type: none"> • opowiada, jak wyglądał Partenon • wie, kim był Fidiasz 	ozdabiali budowle <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje styl czarnofigurowy i czerwonofigurowy greckiego malarstwa wazowego 		

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny roczne z historii i społeczeństwa dla klasy 5

Temat lekcji. Środki dydaktyczne	Zagadnienia, materiał nauczania	Wymagania na ocenę niedostateczną. Uczeń:	Wymagania na ocenę dopuszczającą. Uczeń:	Wymagania na ocenę dostateczną. Uczeń:	Wymagania na ocenę dobrą. Uczeń:	Wymagania na ocenę bardzo dobrą. Uczeń:	Wymagania na ocenę celującą. Uczeń:
CZĘŚĆ I. CYWILIZACJE NAD WIELKIMI RZEKAMI							
<p>1. Czas w historii</p> <p>1. Chronologia – nauka o mierzeniu czasu.</p> <p>2. Epoki historyczne i wielkie wydarzenia.</p> <p>3. Fakty historyczne i daty.</p> <p>4. Oś czasu, czyli jak porządkujemy kolejność wydarzeń.</p> <p><u>Środki dydaktyczne:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • podręcznik • zeszyt ćwiczeń 	<ul style="list-style-type: none"> • chronologia i jej znaczenie dla pracy historyka • podział dziejów na ery i epoki • porządkowanie dziejów w kolejności chronologicznej • oś czasu, określanie wieku • umieszczanie wydarzeń na osi czasu • pojęcia: chronologia, nasza era, przed naszą erą, epoka historyczna, starożytność, średniowiecze, nowożytność, współczesność 	<p>–nie opanował umiejętności związanych z myśleniem historycznym i stosowaniem treści faktów historycznych nawet w stopniu minimalnym,</p> <p>–nie rozumie prostych związków między faktami historycznymi,</p> <p>–nie potrafi zbudować prostej wypowiedzi na zadany temat</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, do czego służy oś czasu • wymienia epoki historyczne • rozumie, co oznacza pojęcie chronologii • wyjaśnia pojęcia: tysiąclecie, wiek, półwiecze 	<ul style="list-style-type: none"> • umieszcza daty na osi czasu w kolejności chronologicznej • wyjaśnia skróty – p.n.e., n.e. • określa wiek danego wydarzenia • wymienia epoki historyczne w kolejności chronologicznej • oblicza czas, jaki upłynął między wydarzeniami 	<ul style="list-style-type: none"> • określa wiek wydarzeń historycznych i połowę wieku • wymienia wydarzenie, jakie zostało uznane za początek naszej ery • zna daty graniczne epok historycznych i wie, co się wtedy wydarzyło • wyjaśnia, czym są fakty historyczne • podaje definicję chronologii 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje epoki historyczne • bezbłędnie umieszcza daty na osi chronologicznej i określa, czy jest to pierwsza, czy druga połowa wieku 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie układa oś czasu swojej rodziny, przedstawia wydarzenia w porządku chronologicznym i je opisuje

Temat lekcji. Środki dydaktyczne	Zagadnienia, material nauczania	Wymagania na ocenę niedostateczną. Uczeń:	Wymagania na ocenę dopuszczającą. Uczeń:	Wymagania na ocenę dostateczną. Uczeń:	Wymagania na ocenę dobrą. Uczeń:	Wymagania na ocenę bardzo dobrą. Uczeń:	Wymagania na ocenę celującą. Uczeń:
CZĘŚĆ I. CYWILIZACJE NAD WIELKIMI RZEKAMI							
2. Nad Eufratem i Tygrysem 1. Kraina między rzekami. 2. Rzeka to życie, i to całkiem wygodne. 3. Potężne mury miast. 4. U wrót świątyni. 5. Pismo i inne wynalazki mieszkańców Mezopotamii. 6. Co to jest prawo i po co je wymyślono? <u>Środki dydaktyczne:</u> • podręcznik • zeszyt ćwiczeń • mapa	<ul style="list-style-type: none"> • położenie geograficzne Mezopotamii • sieć kanałów nawadniających i ich znaczenie dla rolnictwa • życie codzienne w Mezopotamii • lud Sumerów • architektura i wynalazki starożytnych Sumerów • prawo Hammurabiego • pojęcia: Babilonia, miasto-państwo, ziggurat, pismo klinowe, cywilizacja, kanał nawadniający, prawo, kodeks 	–nie opanował umiejętności związanych z myśleniem historycznym i stosowaniem treści faktów historycznych nawet w stopniu minimalnym, –nie rozumie prostych związków między faktami historycznymi, –nie potrafi zbudować prostej wypowiedzi na zadany temat	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na mapie Mezopotamię • na podstawie ilustracji omawia wygląd bramy Isztar • wyjaśnia, czym było pismo klinowe • wymienia co najmniej jeden wynalazek Sumerów • wie, kim był Hammurabi 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na mapie Tygrys i Eufrat • krótko omawia znaczenie kanałów nawadniających dla rozwoju rolnictwa w Mezopotamii • wie, kim byli Sumerowie • na podstawie ilustracji opisuje wygląd zigguratu • wymienia wynalazki Sumerów • zna jedną z zasad Kodeksu Hammurabiego – „oko za oko, ząb za ząb” 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcie cywilizacji • omawia życie codzienne i zajęcia mieszkańców Mezopotamii • opowiada, jak wyglądały miasta w Mezopotamii • wyjaśnia pochodzenie nazwy Babilonia • omawia wygląd babilońskich świątyń i życie religijne mieszkańców Babilonu • wskazuje na osi czasu datę wynalezienia pisma 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje położenie geograficzne Mezopotamii, z uwzględnieniem wpływu środowiska na życie ludzi • omawia znaczenie wynalezienia koła i pisma dla rozwoju cywilizacji • wymienia dziedziny nauki, które rozwinęły się w Babilonii • wyjaśnia, dlaczego Mezopotamia uważana jest za obszar, na którym narodziła się pierwsza cywilizacja • wskazuje obszar Mezopotamii na mapie 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie analizuje tekst źródłowy dotyczący praw ustanowionych przez Hammurabiego • wskazuje wpływy cywilizacji babilońskiej na dzieje ludzkości • bezbłędnie posługuje się osią czasu, odczytuje czas trwania cywilizacji Mezopotamii • pamięta, że wynalezienie pisma uczeni uznali za początek epoki starożytności
3. W Egipcie faraonów 1. O rzece, która	<ul style="list-style-type: none"> • położenie geograficzne Egiptu • znaczenie Nilu i jego wylewów dla 	–nie opanował umiejętności związanych z myśleniem	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na mapie Egipt i Nil • wyjaśnia, kim był faraon 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcia: faraon, piramida, papirus, mumia • wymienia imiona 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego Egipt nazywano darem Nilu • charakteryzuje 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje życie codzienne w starożytnym Egipcie • omawia znaczenie 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje wpływy kultury starożytnego Egiptu na kulturę współczesną

Temat lekcji. Środki dydaktyczne	Zagadnienia, material nauczania	Wymagania na ocenę niedostateczną. Uczeń:	Wymagania na ocenę dopuszczającą. Uczeń:	Wymagania na ocenę dostateczną. Uczeń:	Wymagania na ocenę dobrą. Uczeń:	Wymagania na ocenę bardzo dobrą. Uczeń:	Wymagania na ocenę celującą. Uczeń:
CZEŚĆ I. CYWILIZACJE NAD WIELKIMI RZEKAMI							
<p>żywiła Egipcjan. 2. O tym, czego Egipcjanom nie brakowało, i o tym, co musieli sprowadzać. 3. Państwo, władca i jego lud. 4. Bogowie i kapłani. 5. Urzędnicy i pisarze. 6. Zapisane na zwojach papirusu.</p> <p><u>Środki dydaktyczne:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • podręcznik • zeszyt ćwiczeń • mapa 	<p>rozwoju Egiptu</p> <ul style="list-style-type: none"> • egipskie rolnictwo i handel • życie codzienne w egipskim domu • faraon – władca Egiptu • wierzenia starożytnych Egipcjan • społeczeństwo egipskie – rolnicy, urzędnicy i kapłani • piramidy i papirus • pojęcia: faraon, mumia, piramida, papirus 	<p>historycznym i stosowaniem treści faktów historycznych nawet w stopniu minimalnym, –nie rozumie prostych związków między faktami historycznymi, –nie potrafi zbudować prostej wypowiedzi na zadany temat</p>	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie ilustracji omawia wygląd piramidy • podaje kilka informacji na temat pozycji kapłanów w państwie egipskim 	<p>kilku egipskich bogów</p> <ul style="list-style-type: none"> • opowiada, jak wyglądało życie codzienne w starożytnym Egipcie • wyjaśnia, dlaczego Egipcjanie mumifikowali ciała zmarłych • omawia, czym zajmowali się w Egipcie urzędnicy i pisarze • na podstawie ilustracji omawia symbole władzy faraona 	<p>podział społeczeństwa egipskiego</p> <ul style="list-style-type: none"> • omawia pracę egipskich rolników • wyjaśnia, jak produkowano papirus • omawia religijność starożytnych Egipcjan • charakteryzuje zakres władzy faraona 	<p>odkrycia grobu Tutenchamona dla poznania kultury starożytnego Egiptu</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, na czym polegał hierarchiczny podział społeczeństwa egipskiego 	<ul style="list-style-type: none"> • przygotowuje prezentację na temat starożytnych, które do dziś można zobaczyć w Egipcie
<p>4. Palestyna i jej mieszkańcy</p> <p>1. Ziemia Obiecana. 2. Trudna droga do Ziemi Obiecanej.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • położenie geograficzne Palestyny • Abraham i jego wędrówka do Ziemi Obiecanej 	<p>–nie opanował umiejętności związanych z myśleniem historycznym i stosowaniem treści faktów historycznych</p>	<ul style="list-style-type: none"> • pokazuje na mapie Palestynę i wyjaśnia, dlaczego została nazwana Ziemią Obiecaną • wie, kim byli 	<ul style="list-style-type: none"> • pokazuje na mapie drogę Abrahama z Ur do Kanaanu • streszcza opowieść o walce Dawida z Goliatem 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje położenie geograficzne Palestyny • wyjaśnia, dlaczego Izraelici trafili do Egiptu 	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje religię Izraelitów z wierzeniami starożytnych Egipcjan i mieszkańców Mezopotamii 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje podobieństwa i różnice między religią Izraelitów a religią Egipcjan i mieszkańców

Temat lekcji. Środki dydaktyczne	Zagadnienia, materiał nauczania	Wymagania na ocenę niedostateczną. Uczeń:	Wymagania na ocenę dopuszczającą. Uczeń:	Wymagania na ocenę dostateczną. Uczeń:	Wymagania na ocenę dobrą. Uczeń:	Wymagania na ocenę bardzo dobrą. Uczeń:	Wymagania na ocenę celującą. Uczeń:
CZĘŚĆ I. CYWILIZACJE NAD WIELKIMI RZEKAMI							
<p>3. Wiara w jedyne Boga.</p> <p>4. O tym, jak powstało królestwo Izraela.</p> <p>5. Walka Dawida z Goliatem.</p> <p>6. O wielkich królach Izraela.</p> <p><u>Środki dydaktyczne:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • podręcznik • zeszyt ćwiczeń • mapa 	<ul style="list-style-type: none"> • Mojżesz i wyprowadzenie Izraelitów z Egiptu • Dziesięciorgo Przykazań • Walka Dawida z Goliatem • świątynia Salomona w Jerozolimie i Arka Przymierza • Biblia – Stary Testament • pojęcia: Ziemia Obiecana, Arka Przymierza, Biblia, Stary Testament 	<p>nawet w stopniu minimalnym,</p> <p>–nie rozumie prostych związków między faktami historycznymi,</p> <p>–nie potrafi zbudować prostej wypowiedzi na zadany temat</p>	<p>Abraham, Mojżesz, Dawid, Goliat i Salomon</p> <ul style="list-style-type: none"> • na podstawie ilustracji omawia wygląd świątyni Salomona 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, skąd Izraelici otrzymali Dziesięciorgo Przykazań • wie, czym była Arka Przymierza • wyjaśnia pojęcia: Biblia, Stary Testament, Arka Przymierza, Tora 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia znaczenie Dziesięciorga Przykazań • wie, kim byli Filistyni i jaką rolę odegrali w historii Izraela 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia symbolikę świątyni jerozolimskiej • wyjaśnia znaczenie powiedzenia: „walka Dawida z Goliatem” • wie, czym jest Ściana Płaczu 	Mezopotamii
<p>5. Od obrazków do liter</p> <p>1. Ludzie i pismo.</p> <p>2. Materiały pisarskie.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • znaczenie pisma w dziejach człowieka • pojęcia: pismo obrazkowe, pismo klinowe, hieroglify, alfabet fenicki, 	<p>–nie opanował umiejętności związanych z myśleniem historycznym i stosowaniem treści faktów historycznych</p>	<ul style="list-style-type: none"> • własnymi słowami wyjaśnia, czym jest pismo • wymienia co najmniej dwa rodzaje dawnego pisma 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady pisma obrazkowego i przykłady pisma alfabetycznego • wie, kto wynalazł najstarszy alfabet 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje definicję pisma • krótko charakteryzuje różne rodzaje pisma • omawia znaczenie pisma dla rozwoju 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia ewolucję pisma – od pisma obrazkowego do alfabetycznego • ocenia, który rodzaj pisma wywarł 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie formułuje wypowiedź na temat: „Ewolucja pisma – od pisma obrazkowego do współczesnego

Temat lekcji. Środki dydaktyczne	Zagadnienia, material nauczania	Wymagania na ocenę niedostateczną. Uczeń:	Wymagania na ocenę dopuszczającą. Uczeń:	Wymagania na ocenę dostateczną. Uczeń:	Wymagania na ocenę dobrą. Uczeń:	Wymagania na ocenę bardzo dobrą. Uczeń:	Wymagania na ocenę celującą. Uczeń:
CZEŚĆ I. CYWILIZACJE NAD WIELKIMI RZEKAMI							
<u>Środki dydaktyczne:</u> <ul style="list-style-type: none"> • podręcznik • zeszyt ćwiczeń 	alfabet grecki, alfabet rzymski, średniowieczna łacina <ul style="list-style-type: none"> • dawne materiały pisarskie: tabliczki z gliny, papirus, skorupki rozbitych naczyni, pergamin 	nawet w stopniu minimalnym, –nie rozumie prostych związków między faktami historycznymi, –nie potrafi zbudować prostej wypowiedzi na zadany temat	<ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady materiałów piśmienniczych 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia najstarsze materiały piśmiennicze • wyjaśnia pojęcia: pergamin, papirus 	ludzkości <ul style="list-style-type: none"> • porównuje pismo obrazkowe z pismami fonetycznymi • potrafi dopasować rodzaj materiału pisarskiego do rodzaju pisma 	największy wpływ na rozwój ludzkości <ul style="list-style-type: none"> • potrafi dopasować rodzaj materiału pisarskiego do rodzaju pisma – wyjaśnia, dlaczego właśnie taki rodzaj materiału pisarskiego był używany 	alfabetu”
POWTÓRZENIE MATERIAŁU I SPRAWDZIAN WIADOMOŚCI – O CYWILIZACJACH NAD WIELKIMI RZEKAMI <u>Środki dydaktyczne:</u> <ul style="list-style-type: none"> • podręcznik • zeszyt ćwiczeń 	2. Nad Eufratem i Tygrysem. 3. W Egipcie faraonów. 4. Palestyna i jej mieszkańcy. 5. Od obrazków do liter.	–nie opanował umiejętności związanych z myśleniem historycznym i stosowaniem treści faktów historycznych nawet w stopniu minimalnym, –nie rozumie prostych związków między faktami historycznymi, –nie potrafi zbudować prostej wypowiedzi na zadany temat	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na mapie Mezopotamię • na podstawie ilustracji omawia wygląd bramy Ishtar • wie, co to było pismo klinowe • wymienia co najmniej jeden wynalazek Sumerów • wie, kim był Hammurabi • wskazuje na mapie Egiptu i Nil • wie, kim był faraon 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na mapie Tygrysu i Eufrat • krótko omawia znaczenie kanałów nawadniających dla rozwoju rolnictwa w Mezopotamii • wie, kim byli Sumerowie • na podstawie ilustracji opisuje wygląd zigguratu • wymienia wynalazki Sumerów • zna jedną z zasad 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcie cywilizacji • omawia życie codzienne i zajęcia mieszkańców Mezopotamii • opisuje wygląd miast w Mezopotamii • wyjaśnia pochodzenie nazwy Babilonia • omawia wygląd babilońskich świątyń i religię mieszkańców Babilonii 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje położenie geograficzne Mezopotamii, z uwzględnieniem wpływu środowiska na życie ludzi • omawia znaczenie wynalezienia koła i pisma dla rozwoju ludzkości • wie, jakie dziedziny nauki rozwinęły się w Mezopotamii • wyjaśnia, dlaczego Mezopotamia uważana 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie analizuje tekst źródłowy dotyczący praw ustanowionych przez Hammurabiego • opisuje i podkreśla wpływ cywilizacji babilońskiej na dzieje ludzkości • wskazuje wpływ kultury starożytnego Egiptu na kulturę współczesną • przygotowuje prezentację na temat

Temat lekcji. Środki dydaktyczne	Zagadnienia, materiał nauczania	Wymagania na ocenę niedostateczną. Uczeń:	Wymagania na ocenę dopuszczającą. Uczeń:	Wymagania na ocenę dostateczną. Uczeń:	Wymagania na ocenę dobrą. Uczeń:	Wymagania na ocenę bardzo dobrą. Uczeń:	Wymagania na ocenę celującą. Uczeń:
CZĘŚĆ I. CYWILIZACJE NAD WIELKIMI RZEKAMI							
			<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie ilustracji omawia wygląd egipskiej piramidy • podaje kilka informacji na temat pozycji kapłanów w państwie egipskim • pokazuje na mapie Palestynę i wyjaśnia, dlaczego została nazwana Ziemią Obiecaną • wie, kim byli Abraham, Mojżesz, Dawid, Goliat i Salomon • na podstawie ilustracji omawia wygląd świątyni Salomona • własnymi słowami wyjaśnia, czym jest pismo • wymienia co najmniej dwa rodzaje 	<p>Kodeksu Hammurabiego – „oko za oko, ząb za ząb”</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcia: faraon, piramida, papirus, mumia • wymienia imiona kilku egipskich bogów • wie, jak wyglądało życie codzienne w starożytnym Egipcie • wyjaśnia, dlaczego Egipcjanie mumifikowali ciała zmarłych • wie, czym zajmowali się w Egipcie urzędnicy i pisarze • na podstawie ilustracji omawia symbole władzy faraona • pokazuje na mapie drogę Abrahama z Ur do Kanaanu • streszcza opowieść 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego Egipt nazywano darem Nilu • charakteryzuje podział społeczeństwa egipskiego • omawia pracę egipskich rolników • wie, jak produkowano papirus • omawia religię starożytnych Egipcjan • charakteryzuje zakres władzy faraona • charakteryzuje położenie geograficzne Palestyny • wyjaśnia, dlaczego Izraelici trafili do Egiptu • omawia znaczenie religii w życiu Izraelitów • wie, kim byli Filistyni i jaką rolę odegrali w historii 	<p>jest za obszar, na którym narodziła się pierwsza cywilizacja</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje życie codzienne w starożytnym Egipcie • omawia znaczenie odkrycia grobu Tutenchamona dla poznania kultury starożytnego Egiptu • wyjaśnia, na czym polegał hierarchiczny podział społeczeństwa egipskiego • porównuje religię Izraelitów z wierzeniami starożytnych Egipcjan i mieszkańców Mezopotamii • omawia symbolikę świątyni jerozolimskiej • wyjaśnia znaczenie powiedzenia: „walka 	<p>starożytnych zabytków, które do dziś można zobaczyć w Egipcie</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazuje podobieństwa i różnice między religią Izraelitów a religią Egipcjan i mieszkańców Mezopotamii • samodzielnie formułuje wypowiedź na temat: „Ewolucja pisma – od pisma obrazkowego do współczesnego alfabetu”

Temat lekcji. Środki dydaktyczne	Zagadnienia, materiał nauczania	Wymagania na ocenę niedostateczną. Uczeń:	Wymagania na ocenę dopuszczającą. Uczeń:	Wymagania na ocenę dostateczną. Uczeń:	Wymagania na ocenę dobrą. Uczeń:	Wymagania na ocenę bardzo dobrą. Uczeń:	Wymagania na ocenę celującą. Uczeń:
CZĘŚĆ I. CYWILIZACJE NAD WIELKIMI RZEKAMI							
			<p>dawnego pisma</p> <ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady materiałów piśmienniczych 	<p>o walce Dawida z Goliatem</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, skąd Izraelici otrzymali Dziesięcioro Przykazań Przymierza • wie, czym była Arka Przymierza • wyjaśnia pojęcia: Biblia, Stary Testament, Arka Przymierza, Tora • podaje przykłady pisma obrazkowego i pisma alfabetycznego • wie, kto wynalazł najstarszy alfabet • wymienia najstarsze materiały piśmiennicze • wyjaśnia pojęcia: pergamin, papirus 	<p>Palestyny</p> <ul style="list-style-type: none"> • podaje definicję pismo • krótko charakteryzuje różne rodzaje pisma • omawia znaczenie pisma dla rozwoju ludzkości • porównuje pismo obrazkowe z pismami fonetycznymi • potrafi dopasować rodzaj materiału pisarskiego do rodzaju pisma 	<p>Dawida z Goliatem”</p> <ul style="list-style-type: none"> • wie, czym jest Ściana Płaczu • przedstawia ewolucję pisma – od pisma obrazkowego do alfabetycznego • ocenia, który rodzaj pisma wywarł największy wpływ na rozwój ludzkości • potrafi dopasować rodzaj materiału pisarskiego do rodzaju pisma – wyjaśnia, dlaczego właśnie taki rodzaj materiału pisarskiego był używany 	
CZĘŚĆ II. STAROŻYTNI GRECY							
6. W ojczyźnie starożytnych	<ul style="list-style-type: none"> • położenie geograficzne Hellady 	–nie opanował umiejętności	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na mapie starożytną Grecję 	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie ilustracji omawia 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia położenie geograficzne i warunki 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia przyczyny i skutki kolonizacji 	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje demokrację ateńską ze

Temat lekcji. Środki dydaktyczne	Zagadnienia, material nauczania	Wymagania na ocenę niedostateczną. Uczeń:	Wymagania na ocenę dopuszczającą. Uczeń:	Wymagania na ocenę dostateczną. Uczeń:	Wymagania na ocenę dobrą. Uczeń:	Wymagania na ocenę bardzo dobrą. Uczeń:	Wymagania na ocenę celującą. Uczeń:
CZĘŚĆ I. CYWILIZACJE NAD WIELKIMI RZEKAMI							
Greków 1. Kraina Greków. 2. Życie w greckiej polis. 3. Na greckiej agorze. 4. W greckim domu. <u>Środki dydaktyczne:</u> • podręcznik • zeszyt ćwiczeń • mapa	<ul style="list-style-type: none"> • Hellada i Hellenowie • kolonizacja grecka • greckie polis • co się działo na greckiej agorze • życie codzienne starożytnych Greków • pojęcia: polis, kolonizacja 	związanych z myśleniem historycznym i stosowaniem treści faktów historycznych nawet w stopniu minimalnym, –nie rozumie prostych związków między faktami historycznymi, –nie potrafi zbudować prostej wypowiedzi na zadany temat	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie rysunku omawia życie codzienne w greckiej polis • rozumie pojęcia: Hellada, Hellenowie • własnymi słowami wyjaśnia pojęcie demokracji 	budowę greckich statków handlowych <ul style="list-style-type: none"> • wie, jak funkcjonowała demokracja ateńska • wyjaśnia pojęcie agory • wyjaśnia pojęcia: barbarzyńca, kolonia, polis 	naturalne starożytnej Grecji <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, kto w greckiej polis mógł zostać obywatelem • opisuje funkcje agory • opisuje życie codzienne greckiej rodziny • na podstawie materiału ikonograficznego opisuje grecki dom 	greckiej	współczesnym ustrojem Polski
7. Ateny i Sparta 1. Ateny – państwo wolnych obywateli. 2. Sparta – państwo żołnierzy. 3. W obronie przed wspólnym wrogiem. 4. Wojny Greków z Persami. <u>Środki dydaktyczne:</u>	<ul style="list-style-type: none"> • demokracja ateńska • Perykles – najwybitniejszy przywódca Aten • wychowanie spartańskie • wygląd i uzbrojenie spartańskiego hoplity • Persja – zagrożenie dla greckich polis • wojny Greków 	–nie opanował umiejętności związanych z myśleniem historycznym i stosowaniem treści faktów historycznych nawet w stopniu minimalnym, –nie rozumie prostych związków między faktami historycznymi, –nie potrafi zbudować	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na mapie Ateny i Spartę • wyjaśnia, jak funkcjonowała demokracja ateńska • wyjaśnia, dlaczego Spartę można określić jako państwo żołnierzy • wie, z kim Grecy toczyli wojny w V w. p.n.e. 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, do czego służyły ostrakony • krótko omawia najważniejsze cechy demokracji ateńskiej • wie, kim byli: Perykles, Miltiades, Leonidas i Kserkses • na podstawie ilustracji opisuje uzbrojenie hoplity • krótko omawia 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia w kolejności chronologicznej najważniejsze bitwy wojen grecko-perskich • charakteryzuje ustrój Sparty • wyjaśnia, kim byli Persowie i dlaczego ruszyli przeciwko państwom greckim • wyjaśnia, na czym 	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje ustroje Aten i Sparty, wskazuje zalety i wady każdego z nich • wie, czym zajmowała się rada w Ateńskiej polis • przedstawia na mapie i szczegółowo omawia przebieg wojen grecko-perskich 	<ul style="list-style-type: none"> • korzystając ze źródeł pozapodręcznikowych, wyszukuje informacje o „polskich Termopilach” i przygotowuje na ten temat prezentację

Temat lekcji. Środki dydaktyczne	Zagadnienia, material nauczania	Wymagania na ocenę niedostateczną. Uczeń:	Wymagania na ocenę dopuszczającą. Uczeń:	Wymagania na ocenę dostateczną. Uczeń:	Wymagania na ocenę dobrą. Uczeń:	Wymagania na ocenę bardzo dobrą. Uczeń:	Wymagania na ocenę celującą. Uczeń:
CZEŚĆ I. CYWILIZACJE NAD WIELKIMI RZEKAMI							
<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik • zeszyt ćwiczeń • mapa 	z Persami <ul style="list-style-type: none"> • Leonidas i klęska w wąwozie Termopile jako przykład wielkiej odwagi i patriotyzmu • greckie okręty • pojęcia: obywatel, demokracja, zgromadzenie ludowe, agora, wychowanie spartańskie, hoplita 	prostej wypowiedzi na zadany temat		przebieg i wynik wojen grecko-perskich	polegało spartańskie wychowanie		
8. Kultura Greków 1. Najtrudniejsze pytania. 2. W poszukiwaniu dobra. 3. O laur zwycięstwa, czyli coś dla tych, którzy lubią sport. 4. Na Olimpie. 5. Wszystko dla	<ul style="list-style-type: none"> • narodziny filozofii • Herodot ojcem historii • wielcy greccy filozofowie: Heraklit z Efezu, Sokrates, Platon i Arystoteles • starożytne igrzyska olimpijskie • bogowie i herosi starożytnych Greków 	–nie opanował umiejętności związanych z myśleniem historycznym i stosowaniem treści faktów historycznych nawet w stopniu minimalnym, –nie rozumie prostych związków między faktami historycznymi,	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia co najmniej jednego z wielkich greckich filozofów • wie, w którym wieku p.n.e. odbyły się pierwsze igrzyska w Olimpii • wymienia kilku greckich bogów • opowiada co 	<ul style="list-style-type: none"> • krótko omawia przebieg starożytnych igrzysk • wymienia cechy charakterystyczne religijności starożytnych Greków • wie, kim byli Herodot, Sokrates, Platon i Arystoteles • wyjaśnia pojęcia: 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, jak powstała filozofia • omawia poglądy Platona i Arystotelesa na temat dobra • przedstawia przebieg starożytnych igrzysk • opowiada mity o Heraklesie i Odyseuszu • wyjaśnia, dlaczego 	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje igrzyska starożytne i nowożytne, wskazuje podobieństwa i różnice • porównuje starożytny teatr grecki z teatrem współczesnym • łączy pochodzenie igrzysk z obchodami świąt ku czci Zeusa, a korzenie teatru 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie zbiera i prezentuje informacje dotyczące wskrzeszenia idei igrzysk w XIX wieku • wymienia słowa pochodzenia greckiego (np. gimnazjum, geografia, biologia, stadion, biblioteka)

Temat lekcji. Środki dydaktyczne	Zagadnienia, material nauczania	Wymagania na ocenę niedostateczną. Uczeń:	Wymagania na ocenę dopuszczającą. Uczeń:	Wymagania na ocenę dostateczną. Uczeń:	Wymagania na ocenę dobrą. Uczeń:	Wymagania na ocenę bardzo dobrą. Uczeń:	Wymagania na ocenę celującą. Uczeń:
CZĘŚĆ I. CYWILIZACJE NAD WIELKIMI RZEKAMI							
bogów. 6. Bogowie i herosi. 7. Muzyka i teatr. <u>Środki dydaktyczne:</u> • podręcznik • zeszyt ćwiczeń	<ul style="list-style-type: none"> • w greckim teatrze • greckie malarstwo wazowe • pojęcia: filozofia, polityka, ambrozja, mit, olimpiada, igrzyska, kultura, teatr, mitologia, bogowie olimpijscy, świątynia grecka, teatr grecki 	–nie potrafi zbudować prostej wypowiedzi na zadany temat	najmniej jeden mit grecki • wie, że Grecy byli twórcami teatru • na podstawie ilustracji omawia wygląd teatru greckiego	filozofia, olimpiada, igrzyska, mit, ambrozja, teatr, bogowie olimpijscy, heros, teatr grecki	Herodota nazywamy ojcem historii • wymienia greckich bogów i dziedziny, jakimi się opiekowali	z uroczystościami ku czci Dionizosa	
9. Architekci i rzeźbiarze 1. Świątynie na Akropolu. 2. Rzeźby, kamienne posągi i malowidła. <u>Środki dydaktyczne:</u> • podręcznik • zeszyt ćwiczeń	<ul style="list-style-type: none"> • Akropol – wzgórze wielu świątyń • porządki architektoniczne – greckie kolumny • greckie rzeźby i ich znaczenie dla rozwoju sztuki • słynne dzieła greckich mistrzów • greckie malarstwo wazowe – styl czarnofigurowy i czerwonofigurowy 	–nie opanował umiejętności związanych z myśleniem historycznym i stosowaniem treści faktów historycznych nawet w stopniu minimalnym, –nie rozumie prostych związków między faktami historycznymi, –nie potrafi zbudować prostej wypowiedzi na zadany temat	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie ilustracji omawia wygląd Akropolu • wymienia co najmniej jedną cechę greckich rzeźb • odróżnia styl czarnofigurowy od czerwonofigurowego 	umieszcza na osi chronologicznej V w. p.n.e. – okres rozkwitu kultury greckiej • wymienia greckie porządki architektoniczne • wie, komu była poświęcona największa świątynia ateńskiego Akropolu • opowiada, jak wyglądał Partenon • wie, kim był Fidiasz	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia cechy charakterystyczne greckiej architektury • opowiada, jak Grecy rzeźbili posągi i ozdabiali budowle • charakteryzuje style czarnofigurowy i czerwonofigurowy greckiego malarstwa wazowego 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, na czym polegał wpływ kultury greckiej na różne regiony położone nad Morzem Śródziemnym i Morzem Czarnym • samodzielnie zastanawia się, jakim źródłem historycznym są dla nas dzieła sztuki 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje wpływy architektury greckiej na style architektoniczne późniejszych epok

Temat lekcji. Środki dydaktyczne	Zagadnienia, materiał nauczania	Wymagania na ocenę niedostateczną. Uczeń:	Wymagania na ocenę dopuszczającą. Uczeń:	Wymagania na ocenę dostateczną. Uczeń:	Wymagania na ocenę dobrą. Uczeń:	Wymagania na ocenę bardzo dobrą. Uczeń:	Wymagania na ocenę celującą. Uczeń:
CZĘŚĆ I. CYWILIZACJE NAD WIELKIMI RZEKAMI							
POWTÓRZENIE MATERIAŁU I SRAWDZIAN WIADOMOŚCI – O STAROŻYTNYCH H GREKACH <u>Środki dydaktyczne:</u> <ul style="list-style-type: none"> • podręcznik • zeszyt ćwiczeń 	6. W ojczyźnie starożytnych Greków. 7. Ateny i Sparta. 8. Kultura Greków. 9. Architekci i rzeźbiarze.	–nie opanował umiejętności związanych z myśleniem historycznym i stosowaniem treści faktów historycznych nawet w stopniu minimalnym, –nie rozumie prostych związków między faktami historycznymi, –nie potrafi zbudować prostej wypowiedzi na zadany temat	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na mapie starożytną Grecję • na podstawie rysunku omawia życie codzienne w greckiej polis • rozumie pojęcia Hellada, Hellenowie • wyjaśnia pojęcie demokracji • wskazuje na mapie Ateny i Spartę • opisuje, jak funkcjonowała demokracja ateńska • wyjaśnia, dlaczego Spartę można określić jako państwo żołnierzy • wie, z kim Grecy toczyli wojny w V w. p.n.e. • wymienia co najmniej jednego z wielkich greckich filozofów • wie, w którym wieku p.n.e. odbyły się 	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie ilustracji omawia budowę greckich statków handlowych • wie, jak funkcjonowała demokracja ateńska • wyjaśnia pojęcie agory • wyjaśnia pojęcia: barbarzyńca, kolonia, polis • wyjaśnia, do czego służyły ostrakony • krótko omawia najważniejsze cechy demokracji ateńskiej • wie, kim byli: Perykles, Miltiades, Leonidas i Kserkses • na podstawie ilustracji opisuje uzbrojenie hoplity • krótko omawia przebieg i wynik wojen grecko-perskich • krótko omawia 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia położenie geograficzne i warunki naturalne starożytnej Grecji • wyjaśnia, kto w greckiej polis mógł zostać obywatelem • opowiada, jaką funkcję pełniła grecka agora • opisuje życie codzienne greckiej rodziny • na podstawie materiału ikonograficznego opisuje grecki dom • przedstawia w kolejności chronologicznej najważniejsze bitwy wojen grecko-perskich • charakteryzuje ustrój Sparty • wyjaśnia, kim byli Persowie i dlaczego ruszyli z wyprawą 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia przyczyny i skutki kolonizacji greckiej • wie, czym zajmowała się rada w Ateńskiej polis • porównuje ustrój Aten i Sparty, wskazuje zalety i wady każdego z nich • przedstawia na mapie i szczegółowo omawia przebieg wojen grecko-perskich • porównuje igrzyska starożytne i nowożytne, wskazuje podobieństwa i różnice • porównuje starożytny teatr grecki z teatrem współczesnym • łączy pochodzenie igrzysk z obchodami świąt ku czci Zeusa, a korzenie teatru z uroczystościami ku czci Dionizosa 	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje demokrację ateńską ze współczesnym ustrojem Polski • korzystając ze źródeł pozapodręcznikowych, wyszukuje informacje o „polskich Termopilach” i przygotowuje na ten temat prezentację • samodzielnie zbiera i prezentuje informacje dotyczące wskrzeszenia idei igrzysk w XIX wieku • wymienia słowa pochodzenia greckiego (np. gimnazjum, geografia, biologia, stadion, biblioteka) • wskazuje wpływy architektury greckiej na style architektoniczne późniejszych epok

Temat lekcji. Środki dydaktyczne	Zagadnienia, material nauczania	Wymagania na ocenę niedostateczną. Uczeń:	Wymagania na ocenę dopuszczającą. Uczeń:	Wymagania na ocenę dostateczną. Uczeń:	Wymagania na ocenę dobrą. Uczeń:	Wymagania na ocenę bardzo dobrą. Uczeń:	Wymagania na ocenę celującą. Uczeń:
CZĘŚĆ I. CYWILIZACJE NAD WIELKIMI RZEKAMI							
			<p>pierwsze igrzyska w Olimpii</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia kilku greckich bogów • opowiada co najmniej jeden mit grecki • wie, że Grecy byli twórcami teatru • na podstawie ilustracji omawia wygląd teatru greckiego • na podstawie ilustracji omawia wygląd Akropolu • wymienia co najmniej jedną cechę charakterystyczną greckich rzeźb • odróżnia styl czarnofigurowy od czerwonofigurowego 	<p>przebieg starożytnych igrzysk</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia cechy charakterystyczne religii starożytnych Greków • wie, kim byli Herodot, Sokrates, Platon i Arystoteles • wyjaśnia pojęcia: filozofia, olimpiada, igrzyska, mit, ambrozja, teatr, bogowie olimpijscy, heros, teatr grecki • umieszcza na osi chronologicznej V w. p.n.e. – okres rozkwitu kultury greckiej • wymienia porządku architektoniczne greckich kolumn • wie, komu była poświęcona największa świątynia ateńskiego Akropolu • opowiada, jak 	<p>przeciwko państwom greckim</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, na czym polegało spartańskie wychowanie • wyjaśnia, jak powstała filozofia • omawia poglądy Platona i Arystotelesa na temat dobra • przedstawia przebieg starożytnych igrzysk • opowiada mity o Heraklesie i Odyseuszu • wyjaśnia, dlaczego Herodota nazywamy ojcem historii • wymienia greckich bogów i dziedziny, jakimi się opiekowali • wymienia cechy charakterystyczne greckiej architektury • opowiada, jak Grecy rzeźbili posągi i ozdabiali budowle 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, na czym polegał wpływ kultury greckiej na różne regiony położone nad Morzem Śródziemnym i Morzem Czarnym • samodzielnie zastanawia się, jakim źródłem historycznym są dla nas dzieła sztuki 	

Temat lekcji. Środki dydaktyczne	Zagadnienia, materiał nauczania	Wymagania na ocenę niedostateczną. Uczeń:	Wymagania na ocenę dopuszczającą. Uczeń:	Wymagania na ocenę dostateczną. Uczeń:	Wymagania na ocenę dobrą. Uczeń:	Wymagania na ocenę bardzo dobrą. Uczeń:	Wymagania na ocenę celującą. Uczeń:
CZĘŚĆ I. CYWILIZACJE NAD WIELKIMI RZEKAMI							
				wyglądał Partenon • wie, kim był Fidiasz	• charakteryzuje styl czarnofigurowy i czerwonofigurowy greckiego malarstwa wazowego		
Temat lekcji. Środki dydaktyczne	Zagadnienia, materiał nauczania	Wymagania na ocenę niedostateczną. Uczeń:	Wymagania na ocenę dopuszczającą. Uczeń:	Wymagania na ocenę dostateczną. Uczeń:	Wymagania na ocenę dobrą. Uczeń:	Wymagania na ocenę bardzo dobrą. Uczeń:	Wymagania na ocenę celującą. Uczeń:
CZĘŚĆ III. STAROŻYTNI RZYMIANIE							
10. W starożytnym Rzymie 1. O mieście na siedmiu wzgórzach. 2. Rzym i jego mieszkańcy. 3. O wilczycy, podróżniku i o tym, jak powstał Rzym. 4. O królach i urzędnikach rzymskich.	• położenie geograficzne Rzymu i rozwój terytorialny państwa rzymskiego • życie codzienne w starożytnym Rzymie • założenie Rzymu i legendy związane z tym wydarzeniem • Rzym republiką • pojęcia: senat, zgromadzenie	–nie opanował umiejętności związanych z myśleniem historycznym i stosowaniem treści faktów historycznych nawet w stopniu minimalnym, –nie rozumie prostych związków między faktami historycznymi, –nie potrafi zbudować prostej wypowiedzi na	• wskazuje na mapie Półwysep Apeniński • wskazuje na osi chronologicznej wiek, w którym założono Rzym • na podstawie ilustracji opisuje wygląd rzymskiej ulicy • opowiada co najmniej jedną legendę związaną z założeniem Rzymu	• podaje datę założenia Rzymu • wyjaśnia pojęcie Imperium Rzymskiego • wymienia uprawnienia zgromadzenia ludowego, senatu, trybunów ludowych i konsulów • opowiada legendy o założeniu Rzymu • wie, kto mógł zostać	• omawia położenie i warunki geograficzne Rzymu • opowiada o rzymskim senacie • wyjaśnia, w jakich okolicznościach Rzym stał się republiką • na osi chronologicznej umieszcza daty założenia Rzymu i wprowadzenia	• porównuje opowieści o założeniu Rzymu z ustaleniami historyków • na podstawie planu omawia rozwój terytorialny Rzymu • porównuje ustrój republikańskiego Rzymu z demokracją ateńską – wskażuje podobieństwa i różnice	• porównuje ustrój republiki rzymskiej ze współczesną demokracją

Temat lekcji. Środki dydaktyczne	Zagadnienia, material nauczania	Wymagania na ocenę niedostateczną. Uczeń:	Wymagania na ocenę dopuszczającą. Uczeń:	Wymagania na ocenę dostateczną. Uczeń:	Wymagania na ocenę dobrą. Uczeń:	Wymagania na ocenę bardzo dobrą. Uczeń:	Wymagania na ocenę celującą. Uczeń:
CZĘŚĆ I. CYWILIZACJE NAD WIELKIMI RZEKAMI							
<u>Środki dydaktyczne:</u> <ul style="list-style-type: none"> • podręcznik • zeszyt ćwiczeń 	ludowe, republika, trybun ludowy, konsul	zadany temat	<ul style="list-style-type: none"> • własnymi słowami wyjaśnia pojęcie republiki • wie, że językiem Rzymian była łacina 	senatorem <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego wilczyca jest symbolem Rzymu • wyjaśnia pochodzenie słowa „republika” • wyjaśnia, czym były termy i akwedukty 	republiki		
11. Rzym cesarstwem 1. Pod znakiem Marsa. 2. Sukcesy wodzów i koniec republiki. 3. Juliusz Cezar. 4. Oktawian i początek cesarstwa. <u>Środki dydaktyczne:</u> <ul style="list-style-type: none"> • podręcznik • zeszyt ćwiczeń 	<ul style="list-style-type: none"> • legiony rzymskie i ich podboje • uzbrojenie legionisty • wielcy wodzowie – Hannibal i Cezar • zwycięstwa Cezara i upadek republiki • Oktawian August i początek cesarstwa • pojęcia: dyktator, legion, legionista, centurion, legat, cesarz, cesarstwo 	–nie opanował umiejętności związanych z myśleniem historycznym i stosowaniem treści faktów historycznych nawet w stopniu minimalnym, –nie rozumie prostych związków między faktami historycznymi, –nie potrafi zbudować prostej wypowiedzi na zadany temat	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie ilustracji omawia strój i uzbrojenie rzymskiego legionisty • wie, kim byli Hannibal, Juliusz Cezar i Oktawian August • umieszcza na osi chronologicznej I wiek p.n.e. • własnymi słowami wyjaśnia pojęcia: cesarstwo, legion, legionista 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia przyczyny rzymskich podbojów • wskazuje na mapie Kartaginę i Galię • wyjaśnia pojęcia: dyktator, cesarz, centurion, legat • omawia sposób dojścia Cezara do władzy • wyjaśnia, czym były prowincje rzymskie i jaka była w nich rola namiestników • wyjaśnia, skąd pochodzi słowo 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na mapie największy zasięg Imperium Rzymskiego • wyjaśnia różnice między republiką a cesarstwem • charakteryzuje sposób walki Galów • wie, w jakich okolicznościach wznoszono łuki tryumfalne • krótko omawia wojny Rzymu z Kartaginą • omawia władzę 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego wodzowie rzymskich legionów z czasem sięgali po władzę w państwie • wymienia państwa starożytne, które zostały podbite przez Rzym 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia wpływ wybitnych jednostek (Hannibal, Cezar, Oktawian August) na dzieje Rzymu

Temat lekcji. Środki dydaktyczne	Zagadnienia, material nauczania	Wymagania na ocenę niedostateczną. Uczeń:	Wymagania na ocenę dopuszczającą. Uczeń:	Wymagania na ocenę dostateczną. Uczeń:	Wymagania na ocenę dobrą. Uczeń:	Wymagania na ocenę bardzo dobrą. Uczeń:	Wymagania na ocenę celującą. Uczeń:
CZĘŚĆ I. CYWILIZACJE NAD WIELKIMI RZEKAMI							
				„cesarz”	cesarzy rzymskich, wymienia ich prerogatywy		
12. Kultura Rzymian 1. Prawo rzymskie. 2. Architektury i artyści. 3. Akwedukty, drogi i mosty. <u>Środki dydaktyczne:</u> • podręcznik • zeszyt ćwiczeń	<ul style="list-style-type: none"> • prawo rzymskie • drogi rzymskie • akwedukty i mosty • pojęcie prawa rzymskiego • Panteonu, Forum Romanum, akwedukt i terminy 	–nie opanował umiejętności związanych z myśleniem historycznym i stosowaniem treści faktów historycznych nawet w stopniu minimalnym, –nie rozumie prostych związków między faktami historycznymi, –nie potrafi zbudować prostej wypowiedzi na zadany temat	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia prawo rzymskie jako podstawę współczesnego prawa • wymienia osiągnięcia techniczne Rzymian: drogi, akwedukty i mosty • na podstawie ilustracji omawia wygląd rzymskiej ulicy 	<ul style="list-style-type: none"> • wie, czym był Panteon • opisuje Forum Romanum jako centrum starożytnego miasta Rzymu • na podstawie informacji opisuje sposób budowania rzymskich dróg 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady stosowanych do dziś zasad prawa rzymskiego • opisuje sposób budowania rzymskich dróg • wskazuje przykłady naśladowania przez Rzymian architektury greckiej • wyjaśnia powiedzenie: „Wszystkie drogi prowadzą do Rzymu” 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady rzymskich budowli, które możemy dziś oglądać • wyjaśnia, dlaczego dla starożytnych Rzymian ważne było budowanie dróg 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia państwa Europy, Afryki i Azji, w których można zobaczyć pozostałości rzymskich dróg, akweduktów i mostów
13. Społeczeństwo rzymskie 1. Co Rzymianie robili, gdy nie	<ul style="list-style-type: none"> • rola rodziny w społeczeństwie rzymskim • życie codzienne Rzymian 	–nie opanował umiejętności związanych z myśleniem historycznym i	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie ilustracji omawia wygląd domu bogatego Rzymianina • wymienia kilku 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, jaką pozycję miała rodzina w społeczeństwie rzymskim • wyjaśnia, jacy 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia religię Rzymian • charakteryzuje ulubione rozrywki Rzymian – wyścigi 	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje religię Rzymian i Greków, wskazuje podobieństwa i różnice • wskazuje, czym 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie przygotowuje wypowiedź na temat sieci dróg rzymskich, wykorzystuje

Temat lekcji. Środki dydaktyczne	Zagadnienia, material nauczania	Wymagania na ocenę niedostateczną. Uczeń:	Wymagania na ocenę dopuszczającą. Uczeń:	Wymagania na ocenę dostateczną. Uczeń:	Wymagania na ocenę dobrą. Uczeń:	Wymagania na ocenę bardzo dobrą. Uczeń:	Wymagania na ocenę celującą. Uczeń:
CZĘŚĆ I. CYWILIZACJE NAD WIELKIMI RZEKAMI							
wojowali? 2. Religia Rzymian. 3. Igrzyska Rzymian. 4. Ludzie wolni i niewolnicy. <u>Środki dydaktyczne:</u> • podręcznik • zeszyt ćwiczeń	• religia i bogowie Rzymian • igrzyska – walki gladiatorów, przedstawienia teatralne i wyścigi rydwanów • społeczeństwo Imperium Rzymskiego – ludzie wolni i niewolnicy • pojęcia: Trójca Kapitołńska, Panteon, walki gladiatorów, Koloseum, wyścigi rydwanów, Cyrk Wielki	stosowaniem treści faktów historycznych nawet w stopniu minimalnym, –nie rozumie prostych związków między faktami historycznymi, –nie potrafi zbudować prostej wypowiedzi na zadany temat	rzymskich bogów • wie, kim byli gladiatorzy • wymienia przykładowe rozrywki Rzymian • wyjaśnia pojęcie niewolnika	bogowie tworzyli Trójcę Kapitołńską • omawia wygląd i przeznaczenie Panteonu • wie, co się odbywało w Koloseum i w Cyrku Wielkim • wyjaśnia, czym były igrzyska rzymskie i amfiteatr	rydwanów i walki gladiatorów • wie, w jaki sposób zdobywano niewolników w Imperium Rzymskim	różniły się igrzyska greckie od igrzysk rzymskich • porównuje pozycję ludzi wolnych i niewolników w cesarstwie rzymskim	informacje pozapodręcznikowe – encyklopedie, literaturę przedmiotu, internet
14. Chrześcijaństwo 1. Jezus z Nazaretu. 2. Początki chrześcijaństwa. 3. Czym jest tolerancja?	• nauczanie Jezusa z Nazaretu • działalność apostołów • rozwój chrześcijaństwa w Imperium Rzymskim	–nie opanował umiejętności związanych z myśleniem historycznym i stosowaniem treści faktów historycznych nawet w stopniu minimalnym,	• wskazuje na osi czasu I w. n.e. • wskazuje na mapie Palestynę • wie, kim był Jezus z Nazaretu • wie, że narodziny Jezusa uznano za	• wymienia symbole pierwszych chrześcijan • wyjaśnia, kogo nazywamy chrześcijanami • umieszcza na osi chronologicznej wiek, w którym chrześcijaństwo	• omawia symbolikę chrześcijańską • wyjaśnia, dlaczego pierwsi chrześcijanie modlili się w katakumbach • podaje przyczyny i przebieg	• wskazuje na mapie kraje, w których apostołowie głosili naukę Jezusa • charakteryzuje nauczanie Jezusa	• na podstawie informacji pozapodręcznikowych odpowiada na pytanie, czy chrześcijanie mogą wyznawać dziś swoją religię na całym świecie, czy też

Temat lekcji. Środki dydaktyczne	Zagadnienia, materiał nauczania	Wymagania na ocenę nieodstającą. Uczeń:	Wymagania na ocenę dopuszczającą. Uczeń:	Wymagania na ocenę dostateczną. Uczeń:	Wymagania na ocenę dobrą. Uczeń:	Wymagania na ocenę bardzo dobrą. Uczeń:	Wymagania na ocenę celującą. Uczeń:
CZĘŚĆ I. CYWILIZACJE NAD WIELKIMI RZEKAMI							
<u>Środki dydaktyczne:</u> <ul style="list-style-type: none"> • podręcznik • zeszyt ćwiczeń 	<ul style="list-style-type: none"> • tolerancja – poszanowanie praw innych • pojęcia: Mesjasz, Dobra Nowina, ewangelia, apostołowie, przypowieść, chrześcijaństwo, tolerancja 	–nie rozumie prostych związków między faktami historycznymi, –nie potrafi zbudować prostej wypowiedzi na zadany temat	początek naszej ery (n.e.) • wyjaśnia pojęcia: apostołowie, ewangelia	mogli wyznawać swoją religię bez narażenia się na prześladowania • wyjaśnia pojęcia: Dobra Nowina, przypowieść, tolerancja, Mesjasz	prześladowań chrześcijan w Rzymie • krótko omawia działalność apostołów Piotra i Pawła		są miejsca, gdzie są prześladowani • podaje przykłady nietolerancji w dzisiejszym świecie
15. Upadek Imperium Rzymskiego 1. Co złego stało się w imperium? 2. Ludzie z długimi brodami. 3. Z Rzymu do Konstantynopola. 4. Kto pokonał Rzym? 5. To, co najcenniejsze – dziedzictwo	<ul style="list-style-type: none"> • kryzys Imperium Rzymskiego • najazdy barbarzyńców – Wandalowie i Hunowie • podział cesarstwa rzymskiego na wschodnie i zachodnie • upadek cesarstwa rzymskiego na Zachodzie 	<u>Temat spoza PP</u>	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na osi chronologicznej V w. n.e. • wyjaśnia pojęcie barbarzyńcy • wskazuje na mapie Rzym i Konstantynopol • wymienia plemiona Wandalów i Hunów 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia przyczyny słabości cesarstwa rzymskiego • wskazuje na mapie kierunki podbojów Hunów i Wandalów 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje współczesne znaczenia słów „wandal” i „barbarzyńca” • podaje daty podziału cesarstwa na wschodnie i zachodnie oraz datę upadku cesarstwa na zachodniego 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia dziedzictwo cywilizacji rzymskiej • wyjaśnia, na czym polegała przewaga militarna plemion barbarzyńskich nad Rzymianami 	<ul style="list-style-type: none"> • wyszukuje informacje na temat dalszych losów cesarstwa wschodniorzymskiego

Temat lekcji. Środki dydaktyczne	Zagadnienia, material nauczania	Wymagania na ocenę niedostateczną. Uczeń:	Wymagania na ocenę dopuszczającą. Uczeń:	Wymagania na ocenę dostateczną. Uczeń:	Wymagania na ocenę dobrą. Uczeń:	Wymagania na ocenę bardzo dobrą. Uczeń:	Wymagania na ocenę celującą. Uczeń:
CZĘŚĆ I. CYWILIZACJE NAD WIELKIMI RZEKAMI							
cywilizacji rzymskiej. <u>Środki dydaktyczne:</u> • podręcznik • zeszyt ćwiczeń							
POWTÓRZENIE MATERIAŁU I SRAWDZIAN WIADOMOŚCI – O STAROŻYTNY CH RZYMIANACH <u>Środki dydaktyczne:</u> • podręcznik • zeszyt ćwiczeń • mapa	10. W starożytnym Rzymie. 11. Rzym cesarstwem. 12. Kultura Rzymian. 13. Społeczeństwo rzymskie. 14. Chrześcijaństwo. 15. Upadek Imperium Rzymskiego.	–nie opanował umiejętności związanych z myśleniem historycznym i stosowaniem treści faktów historycznych nawet w stopniu minimalnym, –nie rozumie prostych związków między faktami historycznymi, –nie potrafi zbudować prostej wypowiedzi na zadany temat	• wskazuje na mapie Półwysep Apeniński • wskazuje na osi chronologicznej wiek, w którym założono Rzym • na podstawie ilustracji opisuje wygląd rzymskiej ulicy • opowiada co najmniej jedną legendę związaną z założeniem Rzymu • własnymi słowami wyjaśnia pojęcie republiki • wie, że językiem Rzymian była łacina	• podaje datę założenia Rzymu • wyjaśnia pojęcie Imperium Rzymskiego • wymienia uprawnienia zgromadzenia ludowego, senatu, trybunów ludowych i konsulów • opowiada legendy o założeniu Rzymu • wie, kto mógł zostać senatorem • wyjaśnia, dlaczego wilczyca jest symbolem Rzymu • wyjaśnia	• omawia położenie i warunki geograficzne Rzymu • opowiada o rzymskim senacie • wyjaśnia, w jakich okolicznościach Rzym stał się republiką • na osi chronologicznej umieszcza daty założenia Rzymu i wprowadzenia republiki • wskazuje na mapie największy zasięg Imperium Rzymskiego • wyjaśnia różnice	• porównuje opowieści o założeniu Rzymu z ustaleniami historyków • na podstawie planu omawia rozwój terytorialny Rzymu • porównuje ustrój republikańskiego Rzymu z demokracją ateńską – wskazuje podobieństwa i różnice • wyjaśnia, dlaczego wodzowie rzymskich legionów z czasem sięgali po władzę w państwie • wymienia państwa	• porównuje ustrój republiki rzymskiej ze współczesną demokracją • omawia wpływ wybitnych jednostek (Hannibal, Cezar, Oktawian August) na dzieje Rzymu • wymienia państwa Europy, Afryki i Azji, w których można zobaczyć pozostałości rzymskich dróg, akweduktów i mostów • samodzielnie przygotowuje wypowiedź na temat

Temat lekcji. Środki dydaktyczne	Zagadnienia, material nauczania	Wymagania na ocenę nieodstającą. Uczeń:	Wymagania na ocenę dopuszczającą. Uczeń:	Wymagania na ocenę dostateczną. Uczeń:	Wymagania na ocenę dobrą. Uczeń:	Wymagania na ocenę bardzo dobrą. Uczeń:	Wymagania na ocenę celującą. Uczeń:
CZĘŚĆ I. CYWILIZACJE NAD WIELKIMI RZEKAMI							
			<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie ilustracji omawia strój i uzbrojenie rzymskiego legionisty • wie, kim byli Hannibal, Juliusz Cezar i Oktawian August • umieszcza na osi chronologicznej I wiek p.n.e. • własnymi słowami wyjaśnia pojęcia: cesarstwo, legion, legionista • wymienia prawo rzymskie jako podstawę współczesnego prawa • wymienia osiągnięcia techniczne Rzymian: drogi, akwedukty i mosty • na podstawie ilustracji omawia wygląd rzymskiej ulicy 	<p>pochodzenie słowa „republika”</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, czym były termy i akwedukty • wymienia przyczyny rzymskich podbojów • wskazuje na mapie Kartaginę i Galię • wyjaśnia pojęcia: dyktator, cesarz, centurion, legat • omawia sposób dojścia Cezara do władzy • wyjaśnia, czym były prowincje rzymskie i jaka była w nich rola namiestników • wyjaśnia, skąd pochodzi słowo „cesarz” • wie, czym był Panteon • opisuje Forum Romanum jako centrum starożytnego 	<p>między republiką a cesarstwem</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje sposób walki Galów • wie, w jakich okolicznościach wznoszono łuki tryumfalne • krótko omawia wojny Rzymu z Kartaginą • omawia władzę cesarzy rzymskich, wymienia ich prerogatywy • podaje przykłady stosowanych do dziś zasad prawa rzymskiego • opisuje sposób budowania rzymskich dróg • wskazuje przykłady naśladowania przez Rzymian architektury greckiej 	<p>starożytne, które zostały podbite przez Rzym</p> <ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady rzymskich budowli, które możemy dziś oglądać • wyjaśnia, dlaczego dla starożytnych Rzymian ważne było budowanie dróg • porównuje religię Rzymian i Greków, wskazuje podobieństwa i różnice • wskazuje, czym różniły się igrzyska greckie od igrzysk rzymskich • porównuje pozycję ludzi wolnych i niewolników w cesarstwie rzymskim • wskazuje na mapie kraje, w których 	<p>sieci dróg rzymskich, wykorzystuje informacje pozapodręcznikowe – encyklopedie, literaturę przedmiotu, internet</p> <ul style="list-style-type: none"> • na podstawie informacji pozapodręcznikowych odpowiada na pytanie, czy chrześcijanie mogą wyznawać dziś swoją religię na całym świecie, czy też są miejsca, gdzie są prześladowani • podaje przykłady nietolerancji w dzisiejszym świecie • wyszukuje informacje na temat dalszych losów cesarstwa wschodniorzymskiego

Temat lekcji. Środki dydaktyczne	Zagadnienia, material nauczania	Wymagania na ocenę niedostateczną. Uczeń:	Wymagania na ocenę dopuszczającą. Uczeń:	Wymagania na ocenę dostateczną. Uczeń:	Wymagania na ocenę dobrą. Uczeń:	Wymagania na ocenę bardzo dobrą. Uczeń:	Wymagania na ocenę celującą. Uczeń:
CZĘŚĆ I. CYWILIZACJE NAD WIELKIMI RZEKAMI							
			<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie ilustracji omawia wygląd domu bogatego Rzymianina • wymienia kilku rzymskich bogów • wie, kim byli gladiatorzy • wymienia przykładowe rozrywki Rzymian • wyjaśnia pojęcie niewolnika • wskazuje na osi czasu I w. n.e. • wskazuje na mapie Palestynę • wie, kim był Jezus z Nazaretu • wie, że narodziny Jezusa uznano za początek naszej ery (n.e.) • wyjaśnia pojęcia: apostołowie, ewangelia • wskazuje na osi 	<p>miasta Rzymu</p> <ul style="list-style-type: none"> • na podstawie informacji opisuje sposób budowania rzymskich dróg • wyjaśnia, jaką pozycję miała rodzina w społeczeństwie rzymskim • wyjaśnia, jacy bogowie tworzyli Trójcę Kapitołińską • omawia wygląd i przeznaczenie Panteonu • wie, co się odbywało w Koloseum i w Cyrku Wielkim • wyjaśnia, czym były igrzysk rzymskie i amfiteatry • wymienia symbole pierwszych chrześcijan • wyjaśnia, kogo nazywamy chrześcijanami 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia powiedzenie: „Wszystkie drogi prowadzą do Rzymu” • omawia religię Rzymian • charakteryzuje ulubione rozrywki Rzymian – wyścigi rydwanów i walki gladiatorów • wie, w jaki sposób zdobywano niewolników w Imperium Rzymskim • omawia symbolikę chrześcijańską • wyjaśnia, dlaczego pierwsi chrześcijanie modlili się w katakumbach • podaje przyczyny i przebieg prześladowań chrześcijan w Rzymie 	<p>apostołowie głosili naukę Jezusa</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje nauczanie Jezusa • omawia dziedzictwo cywilizacji rzymskiej • wyjaśnia, na czym polegała przewaga militarna plemion barbarzyńskich nad Rzymianami 	

Temat lekcji. Środki dydaktyczne	Zagadnienia, materiał nauczania	Wymagania na ocenę niedostateczną. Uczeń:	Wymagania na ocenę dopuszczającą. Uczeń:	Wymagania na ocenę dostateczną. Uczeń:	Wymagania na ocenę dobrą. Uczeń:	Wymagania na ocenę bardzo dobrą. Uczeń:	Wymagania na ocenę celującą. Uczeń:
CZEŚĆ I. CYWILIZACJE NAD WIELKIMI RZEKAMI							
			<p>chronologicznej V w. n.e.</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcie barbarzyńcy • wskazuje na mapie Rzym i Konstantynopol • wymienia plemiona Wandalów i Hunów 	<ul style="list-style-type: none"> • umieszcza na osi chronologicznej wiek, w którym chrześcijanie mogli wyznawać swoją religię bez narażenia się na prześladowania • wyjaśnia pojęcia: Dobra Nowina, przypowieść, tolerancja, Mesjasz • wymienia przyczyny słabości cesarstwa rzymskiego • wskazuje na mapie kierunki podbojów Hunów i Wandalów 	<ul style="list-style-type: none"> • krótko omawia działalność apostołów Piotra i Pawła • podaje współczesne znaczenia słów „wandal” i „barbarzyńca” • podaje daty podziału cesarstwa na wschodnie i zachodnie oraz datę upadku cesarstwa na zachodniego 		
CZEŚĆ IV. W PAŃSTWIE KRÓLA FRANKÓW I W ŚREDNIOWIECZNEJ POLSCE							
<p>16. W państwie Karola Wielkiego</p> <p>1. Karol zwany Wielkim. 2. Szkoła w Akwizgranie. 3. W pałacu</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Karol Wielki – władca Franków, cesarz rzymski • położenie geograficzne i zasięg terytorialny państwa Karola Wielkiego • nauka i sztuka 	<p>–nie opanował umiejętności związanych z myśleniem historycznym i stosowaniem treści faktów historycznych nawet w stopniu minimalnym,</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na mapie państwo Karola Wielkiego • wyjaśnia pojęcie koronacji • na podstawie ilustracji omawia sposób kopiowania 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje datę koronacji Karola Wielkiego na cesarza i określa, który to wiek • podaje nazwę plemienia, z którego wywodził się Karol Wielki 	<ul style="list-style-type: none"> • wie, kim byli Słowianie i Germanie • wyjaśnia, kogo kształciła szkoła pałacowa w Akwizgranie i na czym polegała karolińska reforma 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia rozwój terytorialny państwa Karola Wielkiego • wymienia wzorce, jakie władcy państw średniowiecznych czerpali z monarchii Karola Wielkiego 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego Karola Wielkiego nazwano ojcem Europy

Temat lekcji. Środki dydaktyczne	Zagadnienia, material nauczania	Wymagania na ocenę niedostateczną. Uczeń:	Wymagania na ocenę dopuszczającą. Uczeń:	Wymagania na ocenę dostateczną. Uczeń:	Wymagania na ocenę dobrą. Uczeń:	Wymagania na ocenę bardzo dobrą. Uczeń:	Wymagania na ocenę celującą. Uczeń:
CZĘŚĆ I. CYWILIZACJE NAD WIELKIMI RZEKAMI							
cesarskim. 4. Dziedzictwo Karola Wielkiego. <u>Środki dydaktyczne:</u> • podręcznik • zeszyt ćwiczeń	w czasach karolińskich • państwo Karola Wielkiego fundamentem zachodniej Europy • pojęcia: pismo karolińskie (minuskuła), król, cesarz, szkoła pałacowa, arkada	–nie rozumie prostych związków między faktami historycznymi, –nie potrafi zbudować prostej wypowiedzi na zadany temat	ksiąg w średniowieczu • wie, że językiem urzędowym w państwie Karola Wielkiego była łacina • wymienia państwa, które powstały po podziale królestwa Karola Wielkiego na trzy części	• podaje przykłady wspierania nauki przez Karola Wielkiego • krótko omawia wygląd pałacu w Akwizgranie – wyjaśnia pojęcie arkady	pisma łacińskiego • wymienia działania cesarza, które doprowadziły do rozwoju kultury i architektury • wymienia zasługi Karola Wielkiego dla rozwoju średniowiecznej Europy		
17. Początki państwa polskiego 1. Polanie i inne plemiona. 2. Co się wydarzyło w roku 966? 3. Ubrani w kolczugi. 4. Zwycięstwa Mieszka. <u>Środki dydaktyczne:</u> • podręcznik • zeszyt ćwiczeń	• plemiona słowiańskie – Polanie i Wiślanie • dynastia Piastów • Mieszko I pierwszym władcą Polski • zasięg terytorialny państwa Mieszka I • chrzest Polski • drużyna książęca • zwycięstwo Mieszka I pod Cedynią	–nie opanował umiejętności związanych z myśleniem historycznym i stosowaniem treści faktów historycznych nawet w stopniu minimalnym, –nie rozumie prostych związków między faktami historycznymi, –nie potrafi zbudować prostej wypowiedzi na zadany temat	• wskazuje na mapie tereny zamieszkiwane przez Polan i Wiślan • określa wiek, w którym panował Mieszko I • na podstawie ilustracji opisuje wygląd grodu • wie, co wydarzyło się w 966 roku • wymienia państwo, z którym Mieszko I prowadził zwycięskie	• wskazuje na mapie najważniejsze grody Polan i Wiślan • omawia okoliczności przyjęcia chrztu przez Mieszka I • wie, kim była Dobrawa • opisuje znaczenie zadania drużyny książęcej • wyjaśnia pojęcia: plemień, ród, książę, Piastowie, chrzest,	• na podstawie mapy omawia rozwój terytorialny państwa Mieszka I • wymienia przyczyny przyjęcia chrztu przez księcia Polan • omawia znaczenie przyjęcia chrztu przez Mieszka I	• porównuje wierzenia Słowian z religią chrześcijańską • wyjaśnia, dlaczego chrześcijaństwo wprowadzono w Polsce za pośrednictwem Czech, a nie Niemiec	• samodzielnie analizuje teksty źródłowe dotyczące panowania Mieszka I

Temat lekcji. Środki dydaktyczne	Zagadnienia, material nauczania	Wymagania na ocenę niedostateczną. Uczeń:	Wymagania na ocenę dopuszczającą. Uczeń:	Wymagania na ocenę dostateczną. Uczeń:	Wymagania na ocenę dobrą. Uczeń:	Wymagania na ocenę bardzo dobrą. Uczeń:	Wymagania na ocenę celującą. Uczeń:
CZĘŚĆ I. CYWILIZACJE NAD WIELKIMI RZEKAMI							
	<ul style="list-style-type: none"> gród w Gnieźnie pojęcia: plemię, książę, kmięć, chrzest Polski, ród, drużyna książęca, wojowie, kasztelan, gród obronny, włościanie, biskupstwo, budowniczy państwa polskiego 		wojny	gród obronny, drużyna, danina <ul style="list-style-type: none"> zna datę 972 roku i wie, co się wtedy wydarzyło 			
18. Wprawa św. Wojciecha 1. Książę Bolesław i misjonarz z Pragi. 2. Wyprawa św. Wojciecha do Prusów. 3. Drzwi Gnieźnieńskie świadectwem historii.	<ul style="list-style-type: none"> Bolesław Chrobry następcą Mieszka I misja chrystianizacyjna św. Wojciecha do Prusów Drzwi Gnieźnieńskie zabytkiem sztuki średniowiecznej i źródłem 	–nie opanował umiejętności związanych z myśleniem historycznym i stosowaniem treści faktów historycznych nawet w stopniu minimalnym, –nie rozumie prostych związków między faktami historycznymi,	<ul style="list-style-type: none"> wie, kim był św. Wojciech i dokąd udał się z misją wyjaśnia pojęcie poganina wskazuje na mapie miejsce pochowania św. Wojciecha wie, co przedstawiają Drzwi Gnieźnieńskie 	<ul style="list-style-type: none"> wie, kto został następcą Mieszka I pokazuje na mapie tereny zamieszkane przez Prusów krótko opowiada o wyprawie biskupa Wojciecha wyjaśnia, dlaczego Drzwi Gnieźnieńskie są dziełem sztuki 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje wyprawę biskupa Wojciecha do Prusów wyjaśnia, dlaczego Bolesław Chrobry pomógł biskupowi zorganizować wyprawę chrystianizacyjną 	<ul style="list-style-type: none"> analizuje tekst źródłowy na podstawie przedstawień na Drzwiach Gnieźnieńskich opowiada żywot św. Wojciecha 	<ul style="list-style-type: none"> samodzielnie gromadzi informacje na temat świętych patronów Polski omawia rolę sztuki – rzeźb, malowideł – w przekazywaniu wiernym informacji o świętych oraz zasad Pisma Świętego

Temat lekcji. Środki dydaktyczne	Zagadnienia, material nauczania	Wymagania na ocenę niedostateczną. Uczeń:	Wymagania na ocenę dopuszczającą. Uczeń:	Wymagania na ocenę dostateczną. Uczeń:	Wymagania na ocenę dobrą. Uczeń:	Wymagania na ocenę bardzo dobrą. Uczeń:	Wymagania na ocenę celującą. Uczeń:
CZEŚĆ I. CYWILIZACJE NAD WIELKIMI RZEKAMI							
<u>Środki dydaktyczne:</u> <ul style="list-style-type: none"> podręcznik zeszyt ćwiczeń 	historycznym <ul style="list-style-type: none"> św. Wojciech – pierwszy patron Polski pojęcia: biskup, chrześcijaństwo, misja, poganin 	–nie potrafi zbudować prostej wypowiedzi na zadany temat		i źródłem historycznym <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego Bolesław Chrobry sprowadził ciało Wojciecha do Gniezna wyjaśnia pojęcia: chrześcijaństwo, biskup, misja, patron umieszcza na osi czasu rok 997 			
19. Bolesław Chrobry – książę i król 1. W roku 1000 w Gnieźnie. 2. Miecz Bolesława Chrobrego. 3. Królewska korona. <u>Środki dydaktyczne:</u> <ul style="list-style-type: none"> podręcznik 	<ul style="list-style-type: none"> zjazd gnieźnieński podboje Bolesława Chrobrego Bolesław Chrobry – pierwszy król Polski pojęcia: wojowie, wyprawa wojenna, koronacja 	–nie opanował umiejętności związanych z myśleniem historycznym i stosowaniem treści faktów historycznych nawet w stopniu minimalnym, –nie rozumie prostych związków między faktami historycznymi, –nie potrafi zbudować	<ul style="list-style-type: none"> umieszcza na osi czasu rok zjazdu gnieźnieńskiego oraz rok koronacji Bolesława Chrobrego wskazuje na mapie zasięg terytorialny państwa Bolesława Chrobrego opowiada o zjeździe gnieźnieńskim 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia przyczyny i skutki zjazdu gnieźnieńskiego wyjaśnia pojęcia: wojowie, wyprawa wojenna, koronacja wie, co to jest Szczerbiec i skąd, według legendy, pochodzi jego nazwa wie, kim był Otton III 	<ul style="list-style-type: none"> omawia symbolikę włóczni św. Maurycego i diademu cesarskiego wskazuje na mapie tereny podbite przez Bolesława Chrobrego na wschodzie 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego Bolesław Chrobry jest uważany za dobrego władcę omawia znaczenie koronacji Bolesława Chrobrego 	<ul style="list-style-type: none"> na podstawie informacji pozapodręcznikowych opowiada o panowaniu Ottona III i jego wizji Europy składającej się z czterech części

Temat lekcji. Środki dydaktyczne	Zagadnienia, material nauczania	Wymagania na ocenę niedostateczną. Uczeń:	Wymagania na ocenę dopuszczającą. Uczeń:	Wymagania na ocenę dostateczną. Uczeń:	Wymagania na ocenę dobrą. Uczeń:	Wymagania na ocenę bardzo dobrą. Uczeń:	Wymagania na ocenę celującą. Uczeń:
CZĘŚĆ I. CYWILIZACJE NAD WIELKIMI RZEKAMI							
• zeszyt ćwiczeń		prostej wypowiedzi na zadany temat					
POWTÓRZENIE MATERIAŁU I SRAWDZIAN WIADOMOŚCI – O KAROLU WIELKIM I POCZĄTKACH PAŃSTWA POLSKIEGO <u>Środki dydaktyczne:</u> • podręcznik • zeszyt ćwiczeń • mapa	16. W państwie Karola Wielkiego. 17. Początki państwa polskiego. 18. Wyprawa św. Wojciecha. 19. Bolesław Chrobry – księżę i król.	–nie opanował umiejętności związanych z myśleniem historycznym i stosowaniem treści faktów historycznych nawet w stopniu minimalnym, –nie rozumie prostych związków między faktami historycznymi, –nie potrafi zbudować prostej wypowiedzi na zadany temat	• wskazuje na mapie państwo Karola Wielkiego • wyjaśnia pojęcie koronacji • na podstawie ilustracji omawia sposób kopiowania ksiąg w średniowieczu • wie, że językiem urzędowym w państwie Karola Wielkiego była łacina • wymienia państwa, które powstały po podziale królestwa Karola Wielkiego na trzy części • wskazuje na mapie tereny zamieszkiwane przez Polan i Wiślan • określa wiek,	• podaje datę koronacji Karola Wielkiego na cesarza i określa, który to wiek • podaje nazwę plemienia, z którego wywodził się Karol Wielki • podaje przykłady wspierania nauki przez Karola Wielkiego • krótko omawia wygląd pałacu w Akwizgranie – wyjaśnia pojęcie arkady • wskazuje na mapie najważniejsze grody Polan i Wiślan • omawia okoliczności przyjęcia chrztu przez Mieszka I	• wie, kim byli Słowianie i Germanie • wyjaśnia, kogo kształciła szkoła pałacowa w Akwizgranie i na czym polegała karolińska reforma pisma łacińskiego • wymienia działania cesarza, które doprowadziły do rozwoju kultury i architektury • wymienia zasługi Karola Wielkiego dla rozwoju średniowiecznej Europy • na podstawie mapy omawia rozwój terytorialny państwa	• omawia rozwój terytorialny państwa Karola Wielkiego • wymienia wzorce, jakie władcy państw średniowiecznych czerpali z monarchii Karola Wielkiego • porównuje wierzenia Słowian z religią chrześcijańską • wyjaśnia, dlaczego chrześcijaństwo wprowadzono w Polsce za pośrednictwem Czech, a nie Niemiec • analizuje tekst źródłowy • na podstawie przedstawięń na Drzwiach	• wyjaśnia, dlaczego Karola Wielkiego nazwano ojcem Europy • samodzielnie analizuje teksty źródłowe dotyczące panowania Mieszka I • samodzielnie gromadzi informacje na temat świętych patronów Polski • omawia rolę sztuki – rzeźb, malowideł – w przekazywaniu wiernym informacji o świętych oraz zasad Pisma Świętego • na podstawie informacji pozapodręcznikowych opowiada o panowaniu Ottona III i jego wizji

Temat lekcji. Środki dydaktyczne	Zagadnienia, materiał nauczania	Wymagania na ocenę niedostateczną. Uczeń:	Wymagania na ocenę dopuszczającą. Uczeń:	Wymagania na ocenę dostateczną. Uczeń:	Wymagania na ocenę dobrą. Uczeń:	Wymagania na ocenę bardzo dobrą. Uczeń:	Wymagania na ocenę celującą. Uczeń:
CZĘŚĆ I. CYWILIZACJE NAD WIELKIMI RZEKAMI							
			<p>w którym panował Mieszko I</p> <ul style="list-style-type: none"> • na podstawie ilustracji opisuje wygląd grodu • wie, co wydarzyło się w 966 roku • wymienia państwo, z którym Mieszko I prowadził zwycięskie wojny • wie, kim był św. Wojciech i dokąd udał się z misją • wyjaśnia pojęcie poganina • wskazuje na mapie miejsce pochowania św. Wojciecha • wie, co przedstawiają Drzwi Gnieźnieńskie • umieszcza na osi czasu rok zjazdu gnieźnieńskiego oraz rok koronacji Bolesława Chrobrego 	<ul style="list-style-type: none"> • wie, kim była Dobrawa • opisuje znaczenie i zadania drużyny książęcej • wyjaśnia pojęcia: plemię, ród, książę, Piastowie, chrzest, gród obronny, drużyna, danina • zna datę 972 roku i wie, co się wtedy wydarzyło • wie, kto został następcą Mieszka I • pokazuje na mapie tereny zamieszkane przez Prusów • krótko opowiada o wyprawie biskupa Wojciecha • wyjaśnia, dlaczego Drzwi Gnieźnieńskie są dziełem sztuki i źródłem historycznym 	<p>Mieszka I</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia przyczyny przyjęcia chrztu przez księcia Polan • omawia znaczenie przyjęcia chrztu przez Mieszka I • opisuje wyprawę biskupa Wojciecha do Prusów • wyjaśnia, dlaczego Bolesław Chrobry pomógł biskupowi zorganizować wyprawę chrystianizacyjną • omawia symbolikę włóczni św. Maurycego i diadem cesarskiego • wskazuje na mapie tereny podbite przez Bolesława Chrobrego na wschodzie 	<p>Gnieźnieńskich opowiada żywot św. Wojciecha</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego Bolesław Chrobry jest uważany za dobrego władcę • omawia znaczenie koronacji Bolesława Chrobrego 	<p>Europy składającej się z czterech części</p>

Temat lekcji. Środki dydaktyczne	Zagadnienia, materiał nauczania	Wymagania na ocenę niedostateczną. Uczeń:	Wymagania na ocenę dopuszczającą. Uczeń:	Wymagania na ocenę dostateczną. Uczeń:	Wymagania na ocenę dobrą. Uczeń:	Wymagania na ocenę bardzo dobrą. Uczeń:	Wymagania na ocenę celującą. Uczeń:
CZĘŚĆ I. CYWILIZACJE NAD WIELKIMI RZEKAMI							
			<ul style="list-style-type: none"> wskazuje na mapie zasięg terytorialny państwa Bolesława Chrobrego opowiada o zjeździe gnieźnieńskim 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego Bolesław Chrobry sprowadził ciało Wojciecha do Gniezna wyjaśnia pojęcia: chrześcijaństwo, biskup, misja, patron umieszcza na osi czasu rok 997 wymienia przyczyny i skutki zjazdu gnieźnieńskiego wyjaśnia pojęcia: wojowie, wyprawa wojenna, koronacja wie, co to jest Szczerbiec i skąd, według legendy, pochodzi jego nazwa wie, kim był Otton III 			
20. Następcy Bolesława	<ul style="list-style-type: none"> początek rozbicia dzielnicowego 	nie opanował umiejętności związanych z	<ul style="list-style-type: none"> wie, który władca podzielił państwo 	<ul style="list-style-type: none"> podaje przyczyny podziału Polski na 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, czym była dzielnica senioralna 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia synów Bolesława 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia okoliczności założenia

Temat lekcji. Środki dydaktyczne	Zagadnienia, material nauczania	Wymagania na ocenę niedostateczną. Uczeń:	Wymagania na ocenę dopuszczającą. Uczeń:	Wymagania na ocenę dostateczną. Uczeń:	Wymagania na ocenę dobrą. Uczeń:	Wymagania na ocenę bardzo dobrą. Uczeń:	Wymagania na ocenę celującą. Uczeń:
CZĘŚĆ I. CYWILIZACJE NAD WIELKIMI RZEKAMI							
Chrobrego 1. Testament Bolesława Chrobrego. 2. Rycerze krzyżacy i ich państwo. 3. W Polsce dzielnicowej XIII wieku. 4. Władysław Łokietek odbudowuje państwo. <u>Środki dydaktyczne:</u> • podręcznik • zeszyt ćwiczeń	<ul style="list-style-type: none"> • sprowadzenie Krzyżaków na ziemię polskie • powstanie państwa krzyżackiego • najazdy Tatarów na ziemię polskie • rozwój gospodarczy ziem polskich • zjednoczenie państwa polskiego i koronacja Władysława Łokietka na króla Polski • pojęcia: testament Bolesława Krzywoustego, rozbięcie dzielnicowe, ekspansja, zakon krzyżacki, dzielnic senioralna, dynastia 	myśleniem historycznym i stosowaniem treści faktów historycznych nawet w stopniu minimalnym, –nie rozumie prostych związków między faktami historycznymi, –nie potrafi zbudować prostej wypowiedzi na zadany temat	polskie na dzielnicę <ul style="list-style-type: none"> • umieszcza na osi czasu rok 1138 • wyjaśnia pojęcie dynastii • wskazuje na mapie państwo zakonu krzyżackiego • podaje datę koronacji Władysława Łokietka • wymienia władcę, który zjednoczył państwo polskie • wskazuje na mapie Wielkopolskę i Małopolskę 	dzielnicę <ul style="list-style-type: none"> • opisuje ekspansję Krzyżaków na Pomorzu i Kujawach • wymienia dzielnicę zjednoczone przez Władysława Łokietka 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje skutki pozytywne i negatywne sprowadzenia Krzyżaków do Polski • wie, które tereny stały się łupem Tatarów w XIII wieku • omawia rozwój gospodarczy ziem polskich w czasach rozbięcia dzielnicowego 	Krzywoustego i wskazuje na mapie dzielnicę, którymi rządząli <ul style="list-style-type: none"> • omawia skutki rozbięcia dzielnicowego • szczegółowo omawia okoliczności sprowadzenia Krzyżaków do Polski 	zakonu krzyżackiego

Temat lekcji. Środki dydaktyczne	Zagadnienia, material nauczania	Wymagania na ocenę niedostateczną. Uczeń:	Wymagania na ocenę dopuszczającą. Uczeń:	Wymagania na ocenę dostateczną. Uczeń:	Wymagania na ocenę dobrą. Uczeń:	Wymagania na ocenę bardzo dobrą. Uczeń:	Wymagania na ocenę celującą. Uczeń:
CZĘŚĆ I. CYWILIZACJE NAD WIELKIMI RZEKAMI							
21. Kazimierz Wielki – budowniczy miast i zamków. 1. Rządy króla Kazimierza. 2. Król Kazimierz dobrym gospodarzem. 3. W królewskiej stolicy – Krakowie. <u>Środki dydaktyczne:</u> • podręcznik • zeszyt ćwiczeń • mapa	<ul style="list-style-type: none"> • panowanie Kazimierza Wielkiego • wzrost znaczenia państwa polskiego i rozwój gospodarczy • Kraków stolicą Polski • zjazd władców europejskich i uczta u Wierzyńka • pojęcia: mury obronne, zamek obronny, dyplomata, statut, przywilej 	–nie opanował umiejętności związanych z myśleniem historycznym i stosowaniem treści faktów historycznych nawet w stopniu minimalnym, –nie rozumie prostych związków między faktami historycznymi, –nie potrafi zbudować prostej wypowiedzi na zadany temat	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na osi chronologicznej wiek XIV • wskazuje na mapie państwo polskie za czasów Kazimierza Wielkiego • wyjaśnia pojęcie dyplomaty • wyjaśnia, kogo gościł Wierzynek 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje lata panowania Kazimierza Wielkiego • wyjaśnia pojęcie przywileju • wymienia państwa, z którymi Kazimierz Wilki podpisał pokój • wyjaśnia, dlaczego król Kazimierz otrzymał przydomek Wielki 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego Kazimierz Wielki wolał prowadzić działania dyplomatyczne niż zbrojne • opisuje, jak zmienił się Kraków w czasach Kazimierza Wielkiego • wymienia gości Kazimierza Wielkiego na uczcie u Wierzyńka 	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia stwierdzenie, że Kazimierz Wielki „zastał Polskę drewnianą, a zostawił murowaną” • wyjaśnia, jakie znaczenie dla państwa polskiego miała kodyfikacja prawa i wybitcie wspólnej dla całego kraju monety 	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie mapy w podręczniku wymienia ziemie przyłączone do Polski przez Kazimierza Wielkiego
22. Akademia w Krakowie 1. Założenie Akademii Krakowskiej. 2. Wśród uczniów.	<ul style="list-style-type: none"> • Akademia Krakowska – pierwszy uniwersytet w Polsce • najwybitniejsi absolwenci Akademii 	–nie opanował umiejętności związanych z myśleniem historycznym i stosowaniem treści faktów historycznych nawet w stopniu	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia władcę, który założył Akademię Krakowską • wyjaśnia pojęcia: uniwersytet, żak • wymienia najślynniejszych 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje datę założenia Akademii Krakowskiej • wymienia władców, którzy odnowili i unowocześnili Akademię Krakowską • wyjaśnia pojęcia: 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego Kazimierz Wielki założył Akademię Krakowską • wymienia przedmioty wykładane w Akademii 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje znaczenie panowania Kazimierza Wielkiego i Akademii Krakowskiej dla rozwoju polskiej nauki i sztuki 	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje funkcjonowanie uniwersytetów w średniowieczu i w czasach współczesnych

Temat lekcji. Środki dydaktyczne	Zagadnienia, materiał nauczania	Wymagania na ocenę nieodstającą. Uczeń:	Wymagania na ocenę dopuszczającą. Uczeń:	Wymagania na ocenę dostateczną. Uczeń:	Wymagania na ocenę dobrą. Uczeń:	Wymagania na ocenę bardzo dobrą. Uczeń:	Wymagania na ocenę celującą. Uczeń:
CZEŚĆ I. CYWILIZACJE NAD WIELKIMI RZEKAMI							
3. Wśród studentów. 4. Wśród profesorów. 5. Kto opiekował się nauką i sztuką? <u>Środki dydaktyczne:</u> • podręcznik • zeszyt ćwiczeń	Krakowskiej • pojęcia: uniwersytet, uczelnia, wszechnica, profesor, żak, bakałarz, bursa, kolegium, rektor	minimalnym, –nie rozumie prostych związków między faktami historycznymi, –nie potrafi zbudować prostej wypowiedzi na zadany temat	absolwentów Akademii Krakowskiej	bakałarz, bursa, kolegium, rektor • wymienia nazwę najstarszego budynku Uniwersytetu Jagiellońskiego • wyjaśnia, kto mógł zostać żakiem, a kto profesorem na średniowiecznym uniwersytecie	Krakowskiej • opisuje życie codzienne krakowskiego żaka • wyjaśnia, jak były prowadzone zajęcia na uniwersytecie • omawia rolę, jaką odgrywał rektor na uniwersytecie		
23. Jadwiga i Jagiełło – unia dwóch narodów 1. Jadwiga – królowa z Węgier. 2. Litwa i Polska. 3. Unia w Krewie – początek dynastii Jagiellonów. 4. Panowanie Jadwigi i Jagiełły.	• unia personalna polsko-węgierska • Jadwiga królem Polski • Litwa – wschodni sąsiad Polski • unia w Krewie, ślub Jadwigi i Jagiełły • początek rządów dynastii Jagiellonów • pojęcia: unia	–nie opanował umiejętności związanych z myśleniem historycznym i stosowaniem treści faktów historycznych nawet w stopniu minimalnym, –nie rozumie prostych związków między faktami historycznymi, –nie potrafi zbudować	• wskazuje na mapie Królestwo Polskie, Królestwo Węgierskie, Wielkie Księstwo Litewskie • wyjaśnia, w jaki sposób Jagiełło został królem Polski • wymienia nazwę dynastii, której początek dał Władysław Jagiełło	• wyjaśnia pojęcie unii personalnej • podaje datę 1385 roku i wie, co się wtedy wydarzyło • wymienia przyczyny i skutki zawarcia unii polsko-litewskiej w Krewie • wyjaśnia, kim byli trubadurzy	• charakteryzuje sytuację Litwy przed zawarciem unii z Polską • wyjaśnia, w jaki sposób król Władysław Jagiełło i królowa Jadwiga dbali o rozwój nauki i sztuki w Polsce	• wyjaśnia, dlaczego Akademia Krakowska nazywana jest dziś Uniwersytetem Jagiellońskim • opisuje średniowieczne rozrywki i zabawy • wyjaśnia, jaki wpływ na wybór męża dla Jadwigi miało możnowładztwo	• na podstawie tekstu źródłowego wymienia cechy charakteru Władysława Jagiełły • na podstawie ilustracji omawia wygląd herbu Polski i Litwy

Temat lekcji. Środki dydaktyczne	Zagadnienia, material nauczania	Wymagania na ocenę niedostateczną. Uczeń:	Wymagania na ocenę dopuszczającą. Uczeń:	Wymagania na ocenę dostateczną. Uczeń:	Wymagania na ocenę dobrą. Uczeń:	Wymagania na ocenę bardzo dobrą. Uczeń:	Wymagania na ocenę celującą. Uczeń:
CZĘŚĆ I. CYWILIZACJE NAD WIELKIMI RZEKAMI							
Środki dydaktyczne: • podręcznik • zeszyt ćwiczeń	personalna, rada królewska, możnowładztwo	prostej wypowiedzi na zadany temat				małopolskie	
24. Wojna z zakonem krzyżackim 1. Najazdy Krzyżaków. 2. Przygotowania do bitwy. 3. Wielka bitwa pod Grunwaldem. 4. Skutki bitwy – wyprawa pod Malbork. Środki dydaktyczne: • podręcznik • zeszyt ćwiczeń	• konflikty polsko- krzyżackie • Malbork stolicą państwa krzyżackiego • wojna polsko- krzyżacka • bitwa pod Grunwaldem • pojęcia: wielki mistrz, wielki książe, rycerstwo	–nie opanował umiejętności związanych z myśleniem historycznym i stosowaniem treści faktów historycznych nawet w stopniu minimalnym, –nie rozumie prostych związków między faktami historycznymi, –nie potrafi zbudować prostej wypowiedzi na zadany temat	• na podstawie ilustracji opisuje wygląd zamku w Malborku • wskazuje na mapie Pomorze Gdańskie • podaje datę bitwy pod Grunwaldem i wie, czyim zwycięstwem się zakończyła	• wymienia przyczyny i skutki wojny z zakonem krzyżackim • wyjaśnia, dlaczego zamek w Malborku był trudny do zdobycia • wymienia wojska walczące po stronie polsko-litewskiej i po stronie krzyżackiej • na podstawie ilustracji opisuje wygląd rycerzy średniowiecznych	• wyjaśnia, dlaczego państwo krzyżackie było zagrożeniem dla Polski i Litwy • omawia kolejne etapy wojny z zakonem krzyżackim • przedstawia przebieg oblężenia Malborka i jego skutki	• omawia skutki bitwy pod Grunwaldem z punktu widzenia Krzyżaków, Polaków i Litwinów	• wskazuje na mapie miejsowości, w których do dzisiaj zachowały się krzyżackie zamki • samodzielnie interpretuje teksty źródłowe autorstwa Jana Długosza
POWTÓRZENIE MATERIAŁU	20. Następcy Bolesława	–nie opanował umiejętności związanych z	• wie, który władca podzielił państwo	• podaje przyczyny podziału Polski na	• wyjaśnia, czym była dzielnic senioralna	• wymienia synów Bolesława	• przedstawia okoliczności założenia

Temat lekcji. Środki dydaktyczne	Zagadnienia, material nauczania	Wymagania na ocenę niedostateczną. Uczeń:	Wymagania na ocenę dopuszczającą. Uczeń:	Wymagania na ocenę dostateczną. Uczeń:	Wymagania na ocenę dobrą. Uczeń:	Wymagania na ocenę bardzo dobrą. Uczeń:	Wymagania na ocenę celującą. Uczeń:
CZĘŚĆ I. CYWILIZACJE NAD WIELKIMI RZEKAMI							
I SRAWDZIAN WIADOMOŚCI – O WŁADCACH ŚREDNIOWIECZNE J POLSKI. <u>Środki dydaktyczne:</u> <ul style="list-style-type: none"> • podręcznik • zeszyt ćwiczeń • mapa 	Chrobrego. 21. Kazimierz Wielki – budowniczy miast i zamków. 22. Akademia w Krakowie. 23. Jadwiga i Jagiełło – unia dwóch narodów. 24. Wojna z zakonem krzyżackim.	myśleniem historycznym i stosowaniem treści faktów historycznych nawet w stopniu minimalnym, –nie rozumie prostych związków między faktami historycznymi, –nie potrafi zbudować prostej wypowiedzi na zadany temat	polskie na dzielnice <ul style="list-style-type: none"> • umieszcza na osi czasu rok 1138 • wyjaśnia pojęcie dynastii • wskazuje na mapie państwo zakonu krzyżackiego • podaje datę koronacji Władysława Łokietka • wymienia władcę, który zjednoczył państwo polskie • wskazuje na mapie Wielkopolskę i Małopolskę • wskazuje na osi chronologicznej wiek XIV • wskazuje na mapie państwo polskie za czasów Kazimierza Wielkiego • wyjaśnia pojęcie dyplomaty • wyjaśnia, kogo gościł 	dzielnice <ul style="list-style-type: none"> • opisuje ekspansję Krzyżaków na Pomorzu i Kujawach • wymienia dzielnice zjednoczone przez Władysława Łokietka • podaje lata panowania Kazimierza Wielkiego • wyjaśnia pojęcie przywileju • wymienia państwa, z którymi Kazimierz Wilki podpisał pokój • wyjaśnia, dlaczego król Kazimierz otrzymał przydomek Wielki • podaje datę założenia Akademii Krakowskiej • wymienia władców, którzy odnowili i unowocześnili Akademię Krakowską • wyjaśnia pojęcia: 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje skutki pozytywne i ne- gatywne sprowadzenia Krzyżaków do Polski • wie, które tereny stały się łupem Tatarów w XIII wieku • omawia rozwój gospodarczy ziem polskich w czasach rozbicia dzielnicowego • wyjaśnia, dlaczego Kazimierz Wielki wolał prowadzić działania dyplomatyczne niż zbrojne • opisuje, jak zmienił się Kraków w czasach Kazimierza Wielkiego • wymienia gości Kazimierza Wielkiego na ucztach u Wierzyńka • wyjaśnia, dlaczego Kazimierz Wielki założył Akademię 	Krzywoustego i wskazuje na mapie dzielnice, którymi rządzą <ul style="list-style-type: none"> • omawia skutki rozbicia dzielnicowego • szczegółowo omawia okoliczności sprowadzenia Krzyżaków do Polski • uzasadnia stwierdzenie, że Kazimierz Wielki „zastał Polskę drewnianą, a zostawił murowaną” • wyjaśnia, jakie znaczenie dla państwa polskiego miała kodyfikacja prawa i wybitie wspólnej dla całego kraju monety • opisuje znaczenie panowania Kazimierza Wielkiego i Akademii Krakowskiej dla 	zakonu krzyżackiego <ul style="list-style-type: none"> • na podstawie mapy w podręczniku wymienia ziemie przyłączone do Polski przez Kazimierza Wielkiego • porównuje funkcjonowanie uniwersytetów w średniowieczu i w czasach współczesnych • na podstawie tekstu źródłowego wymienia cechy charakteru Władysława Jagiełły • na podstawie ilustracji omawia wygląd herbu Polski i Litwy • wskazuje na mapie miejscowości, w których do dzisiaj zachowały się krzyżackie zamki

Temat lekcji. Środki dydaktyczne	Zagadnienia, materiał nauczania	Wymagania na ocenę niedostateczną. Uczeń:	Wymagania na ocenę dopuszczającą. Uczeń:	Wymagania na ocenę dostateczną. Uczeń:	Wymagania na ocenę dobrą. Uczeń:	Wymagania na ocenę bardzo dobrą. Uczeń:	Wymagania na ocenę celującą. Uczeń:
CZEŚĆ I. CYWILIZACJE NAD WIELKIMI RZEKAMI							
			<p>Wierzynek</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia władcę, który założył Akademię Krakowską • wyjaśnia pojęcia: uniwersytet, żak • wymienia najslynniejszych absolwentów Akademii Krakowskiej • wskazuje na mapie Królestwo Polskie, Królestwo Węgierskie, Wielkie Księstwo Litewskie • wyjaśnia, w jaki sposób Jagiełło został królem Polski • wymienia nazwę dynastii, której początek dał Władysław Jagiełło • na podstawie ilustracji opisuje wygląd zamku w Malborku 	<p>bakalarz, bursa, kolegium, rektor</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia nazwę najstarszego budynku Uniwersytetu Jagiellońskiego • wyjaśnia, kto mógł zostać żakiem, a kto profesorem na średniowiecznym uniwersytecie • wyjaśnia pojęcie unii personalnej • podaje datę 1385 roku i wie, co się wtedy wydarzyło • wymienia przyczyny i skutki zawarcia unii polsko-litewskiej w Krewie • wyjaśnia, kim byli trubadurzy • wymienia przyczyny i skutki wojny z zakonem krzyżackim • wyjaśnia, dlaczego 	<p>Krakowską</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia przedmioty wykładane w Akademii Krakowskiej • opisuje życie codzienne krakowskiego żaka • wyjaśnia, jak były prowadzone zajęcia na uniwersytecie • omawia rolę, jaką odgrywał rektor na uniwersytecie • charakteryzuje sytuację Litwy przed zawarciem unii z Polską • wyjaśnia, w jaki sposób król Władysław Jagiełło i królowa Jadwiga dbali o rozwój nauki i sztuki w Polsce • wyjaśnia, dlaczego państwo krzyżackie było zagrożeniem dla 	<p>rozwoju polskiej nauki i sztuki</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego Akademia Krakowska nazywana jest dziś Uniwersytetem Jagiellońskim • opisuje średniowieczne rozrywki i zabawy • wyjaśnia, jaki wpływ na wybór męża dla Jadwigi miało możnowładztwo małopolskie • omawia skutki bitwy pod Grunwaldem z punktu widzenia Krzyżaków, Polaków i Litwinów 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie interpretuje teksty źródłowe autorstwa Jana Długosza

Temat lekcji. Środki dydaktyczne	Zagadnienia, materiał nauczania	Wymagania na ocenę niedostateczną. Uczeń:	Wymagania na ocenę dopuszczającą. Uczeń:	Wymagania na ocenę dostateczną. Uczeń:	Wymagania na ocenę dobrą. Uczeń:	Wymagania na ocenę bardzo dobrą. Uczeń:	Wymagania na ocenę celującą. Uczeń:
CZĘŚĆ I. CYWILIZACJE NAD WIELKIMI RZEKAMI							
			<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na mapie Pomorze Gdańskie • podaje datę bitwy pod Grunwaldem i wie, czyim zwycięstwem się zakończyła 	zamek w Malborku był trudny do zdobycia <ul style="list-style-type: none"> • wymienia wojska walczące po stronie polsko-litewskiej i po stronie krzyżackiej • na podstawie ilustracji opisuje wygląd rycerzy średniowiecznych 	Polski i Litwy <ul style="list-style-type: none"> • omawia kolejne etapy wojny z zakonem krzyżackim • przedstawia przebieg oblężenia Malborka i jego skutki 		